

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

1. juuli 2009*

Liidetud kohtuasjades T-81/07, T-82/07 ja T-83/07,

Jan Rudolf Maas, KG Holding NV pankrotihaldur, elukoht Rotterdam (Madalmaad),
esindajad: advokaadid G. van der Wal ja T. Boesman,

hageja kohtuasjas T-81/07,

Jan Rudolf Maas ja Cornelis van den Bergh, Kliq BV pankrotihaldurid, elukoht
Rotterdam, esindajad: advokaadid G. van der Wal ja T. Boesman,

hageja kohtuasjas T-82/07,

ja

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

Jean Leon Marcel Groenewegen, Kliq Reïntegratie pankrotihaldur, elukoht Utrecht (Madalmaad), esindajad: advokaadid G. van der Wal ja T. Boesman,

hageja kohtuasjas T-83/07,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: H. van Vliet,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 19. juuli 2006. aasta otsus 2006/939/EÜ meetme kohta, mida Madalmaad kavatsevad ettevõtja KG Holding NV abistamiseks võtta (EÜT L 366, lk 40),

EUROOPA ÜHENDUSTE
ESIMESE ASTME KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: kohtunikud S. Papasavvas koja esimehe ülesannetes, N. Wahl ja A. Dittrich (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik J. Plingers,

II - 2416

arvestades kirjalikus menetluses ja 10. detsembri 2008. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1. Üldine kontekst

- 1 Seoses Madalmaade sotsiaal- ja tööhõiveministeriumi nende talituste autonoomseks muutmise ja tegelevad töötajatel tööjõuturule naasta aitamisega, asutati 1. jaanuaril 2002 KG Holding NV, mille ainus aktsionär oli Madalmaade Kuningriik.

- 2 KG Holdingu jagunemise teel asutati 18. mail 2002 Kliq Reintegratie BV (1 450 töötajat) ja Kliq Employability BV (200 töötajat). KG Holding oli nende kahe äriühingu ainuaktsionär. Samuti oli olemas piiratud arv teisi väikesi tütarettevõtjaid. Kahe peamise tütarettevõtja põhitegevus seisnes teenuste osutamises töötajatele töökohade leidmiseks, puuetega töötajatel tööturule tulekuks, vabadele kohtadele töötajate otsimiseks tööandjate jaoks ning üldiste tööhõiveteenuste osutamises.

- 3 Rahaliste raskuste tõttu asutati Kliq Reintegratie ümberstruktureerimise käigus 31. juulil 2003 Kliq BV. Kliq võttis seejärel alates 1. oktoobrist 2003 üle osa Kliq Reintegratie lepingutest.

- 4 KG Holding otsustas 30. septembril 2003 Kliqi ainuaktsionärina emiteerida 150 000 Kliqi aktsiat nominaalväärtusega 100 eurot, kokku 15 miljoni euro suuruses summas, tingimusel et 75% sellest summast, st 11,25 miljoni eurot ei tasuta enne, kui Kliq on seda nõudnud.

- 5 Madalmaade Kuningriik palus 12. novembril 2003 komisjonilt luba anda KG Holdingule päästmisabi laenuna summas 45 miljoni eurot ja kestusega kuus kuud, kusjuures sellest 9,25 miljoni eurot olid mõeldud laenuks Kliqile ja 35,75 miljoni eurot Kliq Reintegratiele, selleks et täita kehtivaid lepingulisi kohustusi ja katta sotsiaalkava kulud.

- 6 Komisjon leidis 16. detsembri 2003. aasta otsuses (ELT 2004, C 33, lk 8), et riigiabi, mida Madalmaade Kuningriik kavatses KG Holdingule anda kuueks kuuks 45 miljoni euro suuruse laenuna, võib pidada ühisturuga kokkusobivaks.

- 7 KG Holding ja Kliq sõlmisid 23. detsembril 2003 laenulepingu summas 9,25 miljoni eurot. Leping sisaldas Kliqi puhul tasaarvestamise keeldu, võimaldades samal ajal KG Holdingul tasaarvestada laenulepingu alusel võlgnetava summa ja Kliqi võimaliku nõude.

- 8 Madalmaade rahandusminister otsustas 24. jaanuaril 2004 muuta KG Holdingule antud 45 miljoni euro suuruse laenu samale äriühingule antavaks ümberkorralda-

misabiks. Muudatus pidi läbi viidama selliselt, et Madalmaade Kuningriigi poolt KG Holdingule antud päästmislaen muudetakse KG Holdingu omakapitaliks ning 9,25 miljonit eurot sellest laenust antakse Kliqile ja 35,75 miljonit eurot Kliq Reintegratiele. 26. jaanuaril 2004 komisjonile saadetud teates palus Madalmaade Kuningriik ümberkorraldamisabile heakskiitu. Komisjon palus aprillis, augustis ja novembris 2004 esitada lisatäpsustusi.

- 9 Rechtbank Rotterdam (Rotterdami piirkondlik kohus) kuulutas 8. veebruaril 2005 välja KG Holdingu pankroti ja nimetas pankrotihalduriks J. R. Maasi. Rechtbank Utrecht (Utrechti piirkondlik kohus) kuulutas 9. veebruaril 2005 välja Kliq Reintegratie pankroti ja nimetas pankrotihalduriks J. L. M. Groenewegeni.

- 10 Komisjon korraldas 23. märtsil 2005 rahandusministeeriumi ja asjaomaste äriühingute esindajatega koosoleku ümberkorraldamisabi lubamise taotluse teemal.

- 11 KG Holdingu pankroti ja Kliq rahaliste raskuste tõttu koostas viimane 2005. aasta alguses kava, mis võimaldas tal tagada oma tegevuse jätkamise. Kava eesmärk oli võimaldada KG Holdingul müüa talle kuuluvad Kliq aktsiad. Selleks asus Kliq kava ellu viima etapikaupa, st kõigepealt pidi KG Holding täitma Kliq ees oma kohustuse tasuda aktsiate eest, tasaarvestades tasumise kohustuse ja laenu summas 9,25 miljonit eurot, ning seejärel pidi KG Holdingule kuuluvad aktsiad müüdma.

- 12 Kliq palus 16. juunil 2005 KG Holdingu pankrotihalduril tasuda veel sissemaksmata aktsiakapital täies ulatuses. KG Holdingu pankrotihaldur ei nõustunud Kliq taotlusega saada aktsiate eest tasu selle kohustuse ja 9,25 miljoni euro suurusest laenust tuleneva Kliq võla tasaarvestamise teel. Kliq palus seejärel 21. juunil 2005 *rechter-commissaris*'el

(pankrotikohtunik), kes on pädev siseriiklik kohtunik, kohustada KG Holdingu pankrotihaldurit tegema koostööd kava etapikaupa elluviimisel, viima läbi ümbervormistamine ja seejärel müüma Kliqi aktsiad pakkumismenetluse teel. Madalmaade Kuningriik esitas 22. juunil 2005 hagi, milles ta palus *rechter*-commissaris'el kohustada pankrotihaldurit välistama kõikide vahenditega Kliqi tasaarvestamast oma nõuet KG Holdingu vastu (aktsiate eest tasumise kohustus) KG Holdingu nõudega Kliqi vastu (laen summas 9,25 miljonit eurot). *Rechter-commissaris* rahuldab 22. augustil 2005 Kliqi taotluse. Ta leidis, et tasaarvestus ja aktsiate eest tasumise kohustus kujutavad endast eelist kõigi KG Holdingu võlausaldajate jaoks. Madalmaade Kuningriigi nõue jäeti rahuldamata ja KG Holdingu pankrotihaldurit kohustati tegema koostööd Kliqi koostatud kava etapikaupa elluviimisel. Kumbki pool ei esitanud selle otsuse peale appellatsioonkaebust.

- 13 Kliqi pankrot kuulutati välja 14. detsembri 2005 ning pankrotihalduriteks nimetati J. R. Maas ja C. van den Bergh. Pankrotihaldurid müüsid 21. detsembril 2005 Kliqi aktsiad 5,5 miljoni euro eest ühele turul tegutsevale ettevõtjale.

2. Haldusmenetlus

- 14 Komisjon otsustas 5. augustil 2005 alustada EÜ artikli 88 lõike 2 alusel menetlust tulenevalt Madalmaade Kuningriigi 26. jaanuari 2004. aasta teatest (ELT C 280, lk 2). Otsuses jõudis komisjon esialgsele järeldusele, et ümberkorraldamisabi, mida Madalmaade Kuningriik kavatses anda KG Holdingule, vormistades 45 miljoni euro suuruse laenu ja sellelt tasumisele kuuluva intressi ümber KG Holdingu omakapitaliks, ei olnud kooskõlas nõuetega, mis tulenevad komisjoni teatisest, mis käsitleb ühenduse suuniseid raskustes olevate äriühingute päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta (EÜT 1999, C 288, lk 2; ELT eriväljaanne 08/01, lk 322; edaspidi „suunised”), ja mis kehtisid päästmislaenu andmise ajal. Komisjon kahtles seetõttu, kas kavandatavat ümberkorraldamisabi saab pidada ühisturuga kokkusobivaks.

- 15 Madalmaade Kuningriik esitas 29. septembri 2005. aasta ning 13. jaanuari ja 17. veebruari 2006. aasta kirjades komisjonile selle otsuse kohta oma seisukoha ning lisateabe, mida temalt oli palutud.

3. *Vaidlustatud otsus*

- 16 Komisjon võttis 19. juulil 2006 vastu otsuse 2006/939/EÜ meetme kohta, mida Madalmaad kavatsevad ettevõtja KG Holding abistamiseks võtta (ELT L 366, lk 40; edaspidi „vaidlustatud otsus“).
- 17 Komisjon leidis vaidlustatud otsuses esmalt, et tegemist on riigiabiga EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses.
- 18 Seejärel hindas komisjon ümberkorraldamisabi kokkusobivust ühisturuga. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 34 täpsustas komisjon, et KG Holding vastab suunistes määratletud raskustes oleva äriühingu mõistele, mistõttu talle võib ümberkorraldamisabi anda. Komisjon leidis seejärel, et abi andmine sõltub tema kinnitatava ümberkorraldamiskava rakendamisest (vaidlustatud otsuse põhjendus 35). Vaidlustatud otsuse põhjenduses 36 märkis komisjon, et Madalmaade ametivõimude teatatud ümberkorraldamiskava ei olnud täielik. Komisjoni sõnul ei olnud ümberkorraldamiskava tõhus ega saanud kaasa tuua nõutavat muutust, sest võrreldes kapitali oodatava tasuvusega ei olnud sisemine tasuvuslävi piisav (vaidlustatud otsuse põhjendused 37 ja 38).

19 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 39 leiab komisjon:

„Kuna suunistes ette nähtud peamised tingimused ümberkorraldamisabi andmiseks ei ole täidetud, ei saa komisjon ümberkorraldamiskava heaks kiita, mistõttu ümberkorraldamisabi andmiseks ei saa luba anda. Samal põhjusel ei saa teatatud meedet käsitada ühisturuga kokkusobivana EÜ [...] artikli 87 lõike 3 punkti c tähenduses.”

20 Vaidlustatud otsuse punktis 6.2.3 esitab komisjon täiendavad kaalutlused Kliqile üle antud 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamise kohta, Kliq Reintegratiele üle antud 35,75 miljoni euro suuruse päästmislaenu kohta ja KG Holdingule tema asutamise käigus antud varasemate laenude kohta.

21 Kliqile üle antud 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamise kohta leiab komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 43–45 järgmist:

„(43) Madalmaade ametivõimud teatasid komisjonile, et pädev Madalmaade kohus on kohustanud neid Madalmaade pankrotiseaduse artiklite 53 ja 69 alusel 9,25 miljoni euro suuruse laenu ümber vormistama omakapitaliks. Ümbervormistamine toimus 22. augustil 2005. Seda saab käsitada teatatud meetme osalise elluviimisenä.

(44) Komisjon tuletab Madalmaade ametivõimudele meelde, et vastavalt põhimõttele, mille kohaselt EÜ õigus on liikmesriigi õiguse suhtes ülimuslik, on põhjenduses 43 nimetatud siseriikliku kohtuotsuse täitmine vastuolus keeluga rakendada riigiabimeetmeid enne, kui komisjon on selleks EÜ [...] artikli 88 lõike 3 alusel loa andnud. Päästmisabi ümberkorraldamise eesmärgil omakapitaliks ümbervormistamine on õigusvastane ümberkorraldamisabi. Lisaks,

kuna teatatud abi ei täida suunistes ette nähtud tingimusi, on ka selle abi osalise rakendamise kaasa toonud meede ühisturuga kokkusobimatu. Asjaolu, et meede rakendati liikmesriigi kohtu otsuse alusel, ei oma tähtsust, sest liikmesriikide kohtud on sarnaselt muude ametiasutustega kohustatud asutamislepingu sätteid järgima.

- (45) Sellest lähtuvalt tuleb [Kliqile] üle antud 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu liikmesriigi kohtu otsuse alusel ümbervormistamist käsitada [Kliqile] õigusvastase ja ühisturuga kokkusobimatu ümberkorraldamisabi andmisena. Kuna selle abi andmiseks ei saa luba anda, on kõnealune ümberkorraldamisabi ühisturuga kokkusobimatu.”

- 22 Kliq Reintegratiele üle antud 35,75 miljoni euro suuruse päästmislaenu kohta leidis komisjon, et seda ei vormistatud ümber omakapitaliks, mistõttu on see abi jätkuvalt käsitatav päästmisabina. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 50 annab komisjon pankrotis olevate KG Holdingu ja Kliq Reintegratie likvideerimiskavale loa, kui on täidetud järgmised kaks tingimust:

„– [Madalmaade Kuningriik] esita[b] pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile 35,75 miljoni euro suuruse nõude [KG Holdingu] ja/või [Kliq Reintegratie] vastu.

- [Madalmaade Kuningriik] taga[b], et äriühingu likvideerimise tulemusel lõpeb konkurentsi moonutamine, mis tähendab, et asjaomaste ettevõtjate tegevus tuleb lõpetada ja nende vara tuleb võimalikult kiiresti turutingimustel võõrandada. Üldjuhul, kui ettevõtte müüakse tervikuna, võib tekkida oht, et antud abi läheb üle kõnealuse ettevõtte omandajale. Võõrandades ettevõtja vara, saab seda ohtu vähendada.”

23 KG Holdingule tema asutamise käigus antud varasemate laenude kohta märkis komisjon, et need jäävad ümberkorraldamisabi meetmete raamest ja käesolevast menetlusest välja (vaidlustatud otsuse põhjendus 51). Komisjon rõhutab siiski, et ta kavatseb esitada oma seisukoha, mis aitaks ennetada edasisi vastuolusid ühenduse riigiabi eeskirjade ja pädevate kohtute poolse liikmesriigi õiguse kohaldamise vahel, eriti seoses Madalmaade kohtu menetlusega, mida on kirjeldatud vaidlustatud otsuse põhjendustes 52–55.

24 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 52–55 on sätestatud:

„(52) Teatatud ümberkorraldamiskava kohaselt pidi [KG Holding] aastaks 2016 täielikult tagasi maksuma varasemad laenud kogusummas 41 miljonit eurot, sealhulgas tingimusliku 17 miljoni euro suuruse jooksevkonto arvelduslaenu [...], mille riik andis 2002. aastal turutingimustel pärast [KG Holdingu] asutamist ja mis jäävad väljapoole ümberkorraldamisabi meetmete raame.

(53) [Madalmaade Kuningriik] teatas[...] 2006. aasta veebruari kirjas komisjonile, et seoses [KG Holdingu] ja [Kliq Reïntegratie] pankrotimenetlustega on pankrotihaldurid taotlenud, et pädevad riiklikud kohtud kohustaksid riiki maksuma täielikult tagasi arvelduslaenu, mille riik külmutas 2005. aasta veebruaris tulenevalt maksete peatamisest seoses [KG Holdingu] ja [Kliq Reïntegratie] pankrotiga.

(54) Komisjon möönab, et kõnealune juhtum kuulub liikmesriigi pädeva kohtu pädevusse ning nimetatud kohus peab kindlaks tegema, kas riigi otsus oli kooskõlas arvelduslaenu andmise lõpetamist käsitlevate lepingutingimustega.

(55) Komisjon leiab, et kui riigi otsus oli lepinguga kooskõlas, peab pädev kohus riigi otsust kinnitama ja haldurite nõude rahuldamata jätma. Kui kohus peaks otsustama, et hoolimata asjaolust, et riik järgis oma lepingulisi õigusi ja kohustusi, peab ta siiski kõnealustes pankrotimenetlustes pankrotihalduritele tagasi maksuma arvelduslaenu kogusumma, oleks selline otsus samaväärne uue riigiabi andmisega [KG Holdingu] võlausaldajatele ning sellest tuleks komisjonile EÜ [...] artikli 88 lõike 3 kohaselt teatada.”

25 Eelnevat silmas pidades võttis komisjon vaidlustatud otsuses vastu järgmise resolutsiooni:

„Artikkel 1

Ettevõtjale [KG Holding] 45 miljoni euro suuruses summas ümberkorraldamisabi vormis [Madalmaade poolt] antud riigiabi meede ei vasta [suuniste] nõuetele ja on seetõttu ühisturuga kokkusobimatu.

Artikkel 2

1. [Madalmaade Kuningriik] võta[b] kõik vajalikud meetmed, et nõuda ettevõtjatelt [KG Holding] ja [Kliq] tagasi artiklis 1 nimetatud osa abist, mille [KG Holding] andis üle oma tütarettvõtjale [Kliq] 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenuna ja mis vormistati ümber omakapitaliks, ning sellelt tasumisele kuuluv intress.

2. Abi tuleb tagasi nõuda viivitamata kooskõlas siseriiklike menetlusnormidega, tingimusel et need võimaldavad [vaidlustatud otsuse] vahetut ja tõhusat täitmist.

3. Tagasinõutavalt summalt arvestatakse intressi alates kuupäevast, mil abi erinevad osad anti abisaajate käsutusse, kuni nende tagastamiseni.

4. Lõikes 3 nimetatud intress arvutatakse kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 794/2004 artiklitega 9 ja 11.

Artikkel 3

[Madalmaade Kuningriik] esita[b] pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile 35,75 miljoni euro suuruse nõude [KG Holdingu] ja/või [Kliq Reïntegratie] vastu. [Madalmaade Kuningriik] taga[b], et äriühingute likvideerimise tulemusel lõpeb konkurentsi moonutamine, mis tähendab, et asjaomaste ettevõtjate tegevus lõpetatakse ja nende vara võõrandatakse võimalikult kiiresti turutingimustel.”

Menetlus ja poolte nõuded

²⁶ J. R. Maas kui KG Holdingu pankrotihaldur (edaspidi „hageja 1”), J. R. Maas ja C. van den Bergh kui Kliq BV pankrotihaldurid (edaspidi „hageja 2”) ning J. L. M. Groene-
II - 2426

wegen kui Kliq Reintegratie pankrotihaldur (edaspidi „hageja 3”) esitasid kolm hagi-avaldust, mis saabusid Esimese Astme Kohtu kantseleisse 14. märtsil 2007.

27 Esimese Astme Kohtu kaheksanda koja esimehe 3. novembri 2008. aasta määrusega liideti kohtuasjad T-81/07, T-82/07 ja T-83/07 Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 50 kohaselt suulise menetluse ja kohtuotsuse tegemise huvides.

28 Komisjon edastas 14. novembril 2008 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud dokumendiga 31. oktoobril 2008 Madalmaade ametivõimudele saadetud kirja, mis käsitleb kohtuasju T-81/07 ja T-82/07. Hagejad 1 ja 2 esitasid oma märkused selle kirja kohta 25. novembril 2008 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud dokumendis.

29 Poolte kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu küsimustele kuulati ära 10. detsembri 2008. aasta kohtuistungil.

30 Hagejad paluvad Esimese Astme Kohtul:

- tühistada vaidlustatud otsus;

- mõista kohtukulud välja komisjonilt.

31 Komisjon palub Esimese Astme Kohtul:

- jätta hagid rahuldamata;
- mõista kohtukulud välja hagejatelt.

Õiguslik käsitlus

32 Hagide põhjenduseks toovad hagejad sisuliselt esile faktivead ja õigusnormide rikkumised, vaidlustatud otsuse ebapiisavad põhjendused, kaitseõiguste, õiguse olla ära kuulatud ja õiguse üldpõhimõtete rikkumise ning EÜ artiklite 87 ja 88 mitmesugused rikkumised.

33 Käesolevate hagide läbivaatamisel tuleb eristada vaidlustatud otsuse erinevaid vaidlustatud osi:

- 17 miljoni euro suurune arvelduslaen, mille Madalmaade Kuningriik andis KG Holdingule ja mida on käsitletud vaidlustatud otsuse põhjendustes 51–55;
- teatatud ümberkorraldamisabi summas 45 miljonit eurot, mis tunnistati vaidlustatud otsuse artiklis 1 ühisturuga kokkusobimatuks;

- KG Holdingult ja Kliqilt 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu, mis vormistati ümber omakapitaliks, ning sellelt kuni summa tagastamiseni tasumisele kuuluva intressi sissenõudmine, mis on ette nähtud vaidlustatud otsuse artiklis 2;

- Madalmaade Kuningriigi poolt pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile 35,75 miljoni euro suuruse nõude esitamine KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu, mis on ette nähtud vaidlustatud otsuse artiklis 3.

1. Sissejuhatavad märkused

34 Kohtuistungi ettevalmistamiseks saatis Esimese Astme Kohus pooltele kohtuistungi ettekande enne kohtuistungit ja palus neil esitada oma võimalikud märkused selle ettekande kohta kas suuliselt kohtuistungil või kirjalikult aegsasti enne kohtuistungi toimumist. Hagejad 1 ja 2 esitasid 8. detsembril 2008 Esimese Astme Kohtu kantseleisse saabunud dokumendis mõningaid kirjalikke märkusi kohtuistungi ettekande kohta. 10. detsembri 2008. aasta kohtuistungil palus komisjon Esimese Astme Kohtul sisuliselt jätta need märkused arvesse võtmata.

35 On kohane märkida, et vastavalt kodukorra artikli 47 lõikele 1 võib hagiavaldust ja kostja vastust täiendada hageja repliigi ja kostja vasturepliigiga. Kui hagejad 1 ja 2 olid esitanud oma hagiavaldused ja repliigid ning komisjon kostja vastuse ja vasturepliigid, lõpetati 14. jaanuaril 2008 kohtuasjades T-81/07 ja T-82/07 kirjalik menetlus. Esimese Astme Kohus leiab, et hagejate 1 ja 2 8. detsembri 2008. aasta menetlusdokument väljub osaliselt kohtuistungi ettekande kohta esitatud märkuste raamest. Kuna pooltel ei ole lubatud pärast kirjaliku menetluse lõppu täiendavaid dokumente esitada, ei võtnud Esimese Astme Kohus arvesse hagejate 1 ja 2 märkusi 8. detsembri 2008 menetlusdokumendis osas, milles need väljusid kohtuistungi ettekande kohta esitatud märkuste raamest.

2. Hageide vastuvõetavus kohtuasjades T-81/07 ja T-83/07 osas, mis puudutab Madalmaade Kuningriigi poolt KG Holdingule antud 17 miljoni euro suurust arvelduslaenu

Poolte argumendid

- ³⁶ Komisjon väidab, et arvelduslaenu puudutavad etteheited on vastuvõetamatud. Ta leiab, et vaidlustatud otsuse põhjendustes esitatud hinnangute peale ei saa tühistamishagi esitada.
- ³⁷ Hagejad 1 ja 3 väidavad, et komisjon tegi vaidlustatud otsuse põhjendustes 51–55 õiguslikult vale otsuse jooksevkonto vormis antud 17 miljoni euro suuruse arvelduslaenu kohta, mille nende sõnul andis Madalmaade Kuningriik KG Holdingule viimati nimetatud äriühingu asutamisel ja mis ei olnud menetluse alustamise otsuse ese. Komisjon ületas seega oma pädevust ning rikkus hagejate kaitseõigusi ja õigust olla ära kuulatud ning samuti õiguse üldpõhimõtteid, sealhulgas õigust heale haldusele, mis on ette nähtud 7. detsembril 2000 Nice'is välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 41 (EÜT 2000, C 364, lk 1), läbipaistvuse põhimõtet ja hoolsuskohustust.
- ³⁸ Komisjon analüüsis vaidlustatud otsuse põhjendustes 51–55 riiklikku laenu, mis anti 2002. aastal KG Holdingule. Tegemist on jooksevkonto vormis panga poolt turutingimustel antud 17 miljoni euro suuruse arvelduslaenuga, millele Madalmaade Kuningriik andis 2002. aastal riikliku tagatise, mille täitmist nõudsid hageja 1 ja hageja 3 Rechtbank Den Haagis (Haagi piirkondlik kohus) toimunud tsiviilkohtumenetluses. Oma seisukohta põhjendamata märkis komisjon vaidlustatud otsuses, et liikmesriigi kohtu otsus, milles on leitud, et riik on kohustatud kõnealust 2002. aastal võetud kohustust täitma, võrdub KG Holdingu võlausaldajatele uue riigiabi andmise otsusega.

- 39 Hagejad 1 ja 3 rõhutavad, et komisjon ületab oma pädevust, kui ta teeb otsuse meetme kohta, mis on liikmesriigi kohtus pooleli oleva menetluse esemeks.
- 40 Pealegi on komisjoni seisukoht EÜ artikli 253 kohaselt puudulikult põhjendatud. Komisjon tuvastas vaidlustatud otsuse põhjenduses 52, et Madalmaade Kuningriik andis turutingimustel 17 miljoni euro suuruse arvelduslaenu ja et seda ei saa pidada riigiabi. Kui riigi poolt ettevõtjale antav laen ei ole riigiabi, saab pädeva kohtu poolt siseriikliku õiguse alusel tehtud otsust kohustada riiki täitma oma kohustusi vastavalt lepingule, mis selle sõlmimise hetkel ei kujutanud endast riigiabi, ja järgima arvelduslaenu tingimusi, veelgi vähem pidada uue riigiabi andmise otsuseks. Erakapitalil põhinev ettevõtja oleks Madalmaade Kuningriigi olukorras samuti kohustatud sõlmitud arvelduslaenulepingu tingimusi järgima.
- 41 17 miljoni euro suurune arvelduslaen ei kuulu pealegi ka KG Holdingu päästmislaenu ümberkorraldamisabiks muutmise raamesse, millest Madalmaade Kuningriik teatas vastavalt EÜ artikli 88 lõikele 3.
- 42 Isegi kui Madalmaade Kuningriik oleks mingil hetkel oma teadet täiendanud – millest hagejaid 1 ja 3 ei ole teavitatud –, lisades sellesse kõnealuse arvelduslaenu, ei kuuluks see küsimus siiski EÜ artikli 88 lõike 2 alusel toimuva uurimise ja menetluse raamesse. 5. augusti 2005. aasta otsuses ei ole igal juhul midagi sellesisulist mainitud.
- 43 Hea halduse ja läbipaistvuse põhimõte ning hoolsuskohustus nõuavad, et potentsiaalsetel huvitatud isikutel oleks võimalik menetluse alustamise otsuse põhjal selgelt teada saada, milline on põhjalikuma uurimise esemeks oleva meetme laad ja ulatus. Nende põhimõtetega ei ole kooskõlas see, kui komisjon teeb otsuse – isegi kui see ei ole siduv –

meetme kohta, mida ei ole menetluse alustamise otsuses nimetatud, olenemata sellest, kas meede on kõnealuse otsuse esemega seotud või mitte.

- 44 Vastupidi komisjoni väidetele ei kuulu arvelduslaenu menetluse alustamise otsuse lisa punkti 5 alla.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 45 Hagejad 1 ja 3 väidavad sisuliselt, et komisjon tegi vaidlustatud otsuse põhjendustes 51–55 õiguslikult vale otsuse 17 miljoni euro suuruse arvelduslaenu kohta ning et ta kvalifitseeris selle arvelduslaenu ekslikult uueks riigiabiaks, millest tuleb teatada, juhul kui riik peab kogu laenu maksma pankrotihalduritele. Komisjoni selline hinnang rikub väidetavalt hagejate kaitseõigusi ja õigust olla ära kuulatud, komisjoni hoolsuskohustust ning hea halduse ja läbipaistvuse põhimõtet.
- 46 Esimese Astme Kohus märgib, et komisjonil ei sobi otsuse põhjendustes teha otsust meetmete kohta, mis väljuvad otsuse resolutsiooni raamest. Käesolevas asjas tuleb siiski meenutada, et olgu vaidlustatud otsuse põhjendused millised tahes, õiguslikke tagajärgi, sh kahjulikke, loob üksnes otsuse resolutsioon. Otsuse põhjendustes esitatud hinnangud ei saa seevastu iseenesest olla tühistamishagi esemeks. Ühenduste kohus võib nende seaduslikkust kontrollida ainult niivõrd, kui need kahjustava õigusakti põhjendustena osutavad vajalikku tuge selle akti resolutsioonile (Euroopa Kohtu 28. jaanuari 2004. aasta määrus kohtuasjas C-164/02: Madalmaad vs. komisjon, EKL 2004, lk I-1177, punkt 21) või kui need vähemalt võivad muuta kõnealuse õigusakti resolutsioonis otsustatu sisu (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 20. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-251/00: Lagardère ja Canal+ vs. komisjon, EKL 2002, lk II-4825, punkt 68; Esimese Astme Kohtu 30. aprilli 2007. aasta määrus kohtuasjas T-387/04: EnBW vs. komisjon, EKL 2007, lk II-1195, punkt 127).

47 Käesolevas asjas ei kujuta aga arvelduslaenu puudutavad komisjoni hinnangud, mis on vaidlustatud, vajalikku tuge vaidlustatud otsuse resolutsioonile. Need hinnangud ei saa ka muuta selle resolutsiooni sisu. Kuna komisjon piirdus resolutsioonis tödemisega, et KG Holdingule 45 miljoni euro suuruses summas ümberkorraldamisabi vormis Madalmaade Kuningriigi poolt antud riigiabi on ühisturuga kokkusobimatu ning et Madalmaade Kuningriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et nõuda KG Holdingult ja Kliqilt tagasi 9,25 miljoni euro suurune osa abist, ja esitama 35,75 miljoni euro suuruse nõude KG Holdingu ja/või Kliq Reïntegratie vastu, on alust märkida, et kõnealusel resolutsioonis ei ole komisjon mingil viisil võtnud seisukohta 17 miljoni euro suuruse arvelduslaenu suhtes.

48 Järelikult on hagid kohtuasjades T-81/07 ja T-83/07 vastuvõetamatud osas, milles need on suunatud vaidlustatud otsuses 17 miljonit euro suuruse arvelduslaenu kohta esitatud kaalutluste vastu.

3. Põhiküsimus

49 Tuleb analüüsida etteheiteid, mis puudutavad asjaolu, et teatatud ümberkorraldamisabi summas 45 miljonit eurot on ühisturuga kokkusobimatu (vaidlustatud otsuse artikkel 1), 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu, mis vormistati ümber omakapitaliks, ning sellelt kuni selle tagastamiseni tasumisele kuuluva intressi KG Holdingult ja Kliqilt sissenõudmist (vaidlustatud otsuse artikkel 2), Madalmaade Kuningriigi poolt pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile KG Holdingu ja/või Kliq Reïntegratie vastu 35,75 miljoni euro suuruse nõude esitamist (vaidlustatud otsuse artikkel 3) ning pankroti tagajärgi riigiabi tagasinõudmisele (vaidlustatud otsuse artiklid 2 ja 3).

Asjaolu, et teatatud ümberkorraldamisabi summas 45 miljonit eurot on ühisturuga kokkusobimatu (vaidlustatud otsuse artikkel 1)

Poolte argumendid

- 50 Hagejad väidavad, et rikkudes EÜ artikleid 87 ja 88, ei tõendanud komisjon, et kavandatud abi kahjustab konkurentsi ja liikmesriikidevahelist kaubandust. Vähemalt on kaalutlused, mis komisjon esitas selle kohta vaidlustatud otsuse põhjenduses 23, ebapiisavalt põhjendatud ja seega vastuolus EÜ artikliga 253.
- 51 Mis puudutab vaidlustatud otsuse põhjenduses 23 esitatud kaalutlusi, siis hagejad leiavad, et põhjenduse esimene lause, mille kohaselt asjaolu, et KG Holding tegutseb üksnes Madalmaade turul, ei välista, et talle eelise andmine moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi ja võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust, kujutab endast üksnes väidet.
- 52 Vaidlustatud otsuse põhjenduse 23 teises lauses ei ole komisjon täpsustanud, millised on Madalmaade turul tegutsevad väiksemad rahvusvahelised ettevõtjad. Lisaks ei selgita ta, miks on nende ettevõtjate tütarettvõtjate tegutsemine Madalmaade turul asjakohane selleks, et teha kindlaks, kas konkurentsi kahjustatakse märkimisväärselt, ega too välja tagajärgi, mis see tekitab liikmesriikidevahelisele kaubandusele. Hagejad vaidlesid kohtuistungil vastu sellele, et tegemist on ühisturu seisukohast rahvusvaheliste ettevõtjatega.
- 53 Vaidlustatud otsuse põhjenduse 23 kolmandas lauses on komisjon märkinud, et EÜ artikli 87 lõike 1 kohaldamise tingimused näivad olevat täidetud. Komisjon oleks

pidanud tõendama, et need tingimused on tõepoolest täidetud, ning ta ei tohiks rahulduda järelausega, et tingimused näivad olevat täidetud.

- 54 Tagajärgede puhul, mis on KG Holdingule antud päästmislaenu ümberkorraldamis-
abiks ümbervormistamisel, oleks komisjon pidanud arvesse võtma asjaomase
päästmislaenu ja ümberkorraldamisabi laadi.
- 55 Hagejate 1 ja 3 sõnul oli heakskiidetud päästmislaenu summas 45 miljonit eurot esmalt
mõeldud Kliq Reintegratie likvideerimiseks: KG Holding andis Kliq Reintegratie
käsutusse 35,75 miljonit eurot, selleks et rahastada ligikaudu 1 000 töötaja töölepingu
lõpetamise kava ja muid Kliq Reintegratie likvideerimise käigus tekkivaid kulusid. Seda
summat ei saanud tagastada ja seega ei saa see kahjustada siseriiklikku konkurentsi ega
omada märkimisväärseid tagajärgi liikmesriikidevahelisele kaubandusele.
- 56 Hageja 2 sõnul ei ole komisjon Kliqi puhul märkinud, miks kahe võla tasaarvestamisel
võib olla märkimisväärseid tagajärgi konkurentsi ja liikmesriikidevahelise kaubanduse
jaoks. Kõnealune tasaarvestus tooks võrreldes olukorraga, kus tasaarvestust ei oleks
tehtud, kaasa eelise üksnes KG Holdingu pankrotipesa jaoks, mitte Kliqi jaoks.
- 57 Hagejad rõhutavad oma repliikides, et vaidlustatud otsuse põhjendused on vastuolus ka
sellega, mida komisjon märkis oma 16. detsembri 2003. aasta otsuses. Kõnealuse otsuse
punktis 3.2.2 leidis komisjon, et tagajärjed konkurentile ja liikmesriikidevahelisele
kaubandusele olid olematud või vaevumärgatavad. Viidates menetluse alustamise
otsusele, ei võtnud komisjon pealegi arvesse asjaolu, et põhjendamiskohustus, mis tal
lasub menetluse alustamise otsuse puhul, on väga erinev põhjendamiskohustusest, mis
tal lasub vaidlustatud otsuse puhul.

- 58 Hagejad väidavad, et komisjon ei saa tagantjärele vaidlustatud otsuse põhjendusi täiendada. Viidates komisjoni 23. novembri 2005. aasta otsusele, mis käsitleb abimeedet N 465/2005 (ELT 2006, C 9, lk 5), leiavad hagejad, et asjaolud, mis komisjon esitas kostja vastustes, ei ole asjakohased selle küsimuse seisukohast, kas abimeede võis moonutada või ähvardas moonutada konkurentsi või kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 59 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 60 Vaidlustatud otsuse artikli 1 osas seavad hagejad kahtluse alla esiteks konkurentsi moonutamist ja liikmesriikidevahelist kaubandust puudutavad põhjendused, mis on nende väitel ebapiisavad, ning teiseks komisjoni analüüsi nende kahe eelduse kohta.
- 61 Esiteks märgib Esimese Astme Kohus põhjendamiskohustuse kohta, et EÜ artikliga 253 nõutav põhjendus peab vastama asjaomase akti olemusele, sellest peab selgelt ja üheselt selguma akti andnud institutsiooni arutluskäik, mis võimaldab huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid ja pädeval kohtul teostada kontrolli (Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon vs. Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 63, ja 22. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-17/99: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 2001, lk I-2481, punkt 35).
- 62 Põhjendamise nõuet tuleb hinnata juhtumi asjaolusid arvestades, eelkõige akti sisu, põhjenduste olemust ning huvi, mis võib olla akti adressaatidel või teistel isikutel, keda akt otseselt ja isiklikult puudutab, selgituste saamiseks. Ei ole nõutud, et põhjendustes oleks täpsustatud kõiki asjakohaseid faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, kuna akti

põhjenduste vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb hinnata mitte ainult selle sõnastust, vaid ka konteksti ja kõiki asjaomast valdkonda reguleerivaid õigusnorme silmas pidades (Euroopa Kohtu 14. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-350/88: Delacre jt vs. komisjon, EKL 1990, lk I-395, punkt 16, ja eespool punktis 61 viidatud kohtuotsus Prantsusmaa vs. komisjon, punkt 36).

63 Mis puudutab täpsemalt riigiabi valdkonnas tehtud otsuseid, siis on Euroopa Kohus leidnud, et kui abi andmise asjaoludest iseenesest võib teatud juhtudel nähtuda, et abi võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ja moonutada või ähvardada moonutada konkurentsi, siis on komisjon vähemalt kohustatud nendele asjaoludele oma otsuse põhjendustes osutama (Euroopa Kohtu 13. märtsi 1985. aasta otsus liidetud kohtuasjades 296/82 ja 318/82: Madalmaad ja Leeuwarder Papierwarenfabriek vs. komisjon, EKL 1985, lk 809, punkt 24; 19. oktoobri 2000. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-15/98 ja C-105/99: Itaalia ja Sardegna Lines vs. komisjon, EKL 2000, lk I-8855, punkt 66, ja 28. jaanuari 2003. aasta otsus kohtuasjas C-334/99: Saksamaa vs. komisjon, EKL 2003, lk I-1139, punkt 59).

64 On kohane täpsustada, et komisjon on kohustatud mitte tõendama abi tegelikku mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja tegelikku konkurentsi moonutamist, vaid üksnes uurima, kas abi võib seda kaubandust kahjustada ja konkurentsi moonutada (Euroopa Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-372/97: Itaalia vs. komisjon, EKL 2004, lk I-3679, punkt 44). Liikmesriikidevahelise kaubanduse „kahjustamise” mõiste hõlmab ka sellise mõju võimalust (Euroopa Kohtu 15. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-66/02: Itaalia vs. komisjon, EKL 2005, lk I-10901, punkt 112).

65 Käesolevas asjas on alust tõdeda, et komisjon osutas vaidlustatud otsuses muu hulgas asjaolule, et vaidlusalune meede seisnes Madalmaade Kuningriigi poolt KG Holdingule antud 45 miljoni euro suuruse päästmisabi ümbervormistamises omakapitaliks (põhjendused 8 ja 22). Lisaks märkis ta, et KG Holdingule antud päästmisabi ja selle ümbervormistamine omakapitaliks tähendab eelist, mida sellistes raskustes ja pankroti äärel olev ettevõtja ei oleks muidu finantsturul saanud (põhjendus 22). Komisjon rõhutas ka, et Madalmaade turul, kus tegutses KG Holding, on väiksemaid rahvusvahelisi ettevõtjaid nagu TMP ja Creyff's (Solvuse tütarettevõtja, Belgia) (põhjendus 23). Edasi järeldas ta, et kõnealune eelis näib soodustavat ühte ettevõtjat

tema konkurentide ees ning see moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi ja kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust (põhjendus 23). KG Holdingu ja Kliq Reintegratie suuruse kohta märkis komisjon, et kõnealustel ettevõtjatel on ligikaudu 2 000 töötajat (põhjendused 9 ja 10) ja KG Holdingu aktsiakapital oli 1. jaanuaril 2002 ligikaudu 73 miljonit eurot (põhjendus 32).

66 Seda tehes esitas komisjon piisavalt selgelt asjaolud ja õiguslikud kaalutlused, millel on vaidlustatud otsuse ülesehituses oluline tähtsus. Neile asjaoludele viidates esitas komisjon piisavad tõendid selle kohta, et kõnealune abi võib kaubandust ja konkurentsi kahjustada.

67 Põhjendused võimaldavad hagejatel ja Esimese Astme Kohtul teada saada põhjused, miks komisjon leidis, et ei ole välistatud, et vaidlusalune tehing võib kaasa tuua konkurentsimoonutuse ja kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust.

68 Mis puudutab hagejate argumenti, et vaidlustatud otsuse põhjendused on selles küsimuses vastuolus komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuse punktiga 3.2.2, siis on alust rõhutada, et viimati nimetatud otsus käsitles mitte ümberkorraldamisabi, vaid päästmisabi. Mis puudutab eespool viidatud komisjoni 23. novembri 2005. aasta otsust, mis käsitleb abimeedet N 465/2005, mis puudutab koolide õppeabiteenuseid, siis ei selgita hagejad, millises osas on see otsus käesoleval juhul asjakohane. Igal juhul ei sea see otsus kahtluse alla seda, et vaidlustatud otsus on kohaselt põhjendatud.

69 Järelikult tuleb väidetavalt puudulikke põhjendusi käsitlevad argumendid tagasi lükata.

- 70 Mis puudutab teiseks selle hinnangu põhjendatust, mille komisjon esitas vaidlustatud otsuses konkurentsi moonutamise ja kaubanduse kahjustamise kohta, siis tuleb kaaluda, kas asjaomane abi võib kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust ja kas see abi moonutab või ähvardab moonutada konkurentsi.
- 71 Siinkohal olgu meenutatud, et kohtupraktikast nähtub, et ühenduse turul tegutsevale ettevõtjale mis tahes abi andmine võib põhjustada konkrentsimoonutusi ja kahjustada liikmesriikidevahelist kaubandust (vt Esimese Astme Kohtu 6. märtsi 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-92/00 ja T-103/00: *Diputación Foral de Álava jt vs. komisjon*, EKL 2002, lk II-1385, punkt 72 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 72 Konkurentsi moonutamist puudutava tingimuse osas on selge, et Madalmaade Kuningriik andis KG Holdingule laenu vormis 45 miljoni euro suuruse päästmisabi, millest 9,25 miljonit eurot anti laenuna üle Kliqile, samal ajal kui 35,75 miljonit eurot oli mõeldud Kliq Reintegratiiele, selleks et täita kehtivaid lepingulisi kohustusi ja katta sotsiaalkava kulud.
- 73 Ümberkorraldamiskava kohaselt tuli KG Holdingule antud 45 miljoni euro suurune laen muuta samale äriühingule antavaks ümberkorraldamisabiks. Muudatus pidi läbi viidama selliselt, et Madalmaade Kuningriigi poolt KG Holdingule antud päästmislaen muudetakse KG Holdingu omakapitaliks ning 9,25 miljonit eurot sellest laenust antakse Kliqile ja 35,75 miljonit eurot Kliq Reintegratiiele.
- 74 Ümberkorraldamisabi taotletud tagajärg oli KG Holdingu vabastamine 1. jaanuari 2002. aasta seisuga 73 miljoni euro suuruse aktsiakapitali seisukohalt märkimisväärsest 45 miljoni euro suurusest võlast. Kliq puhul pidi sellise võlast vabastamise tagajärjel 9,25 miljoni euro suurune laen omakapitaliks ümber vormistatama. Asjaomane abi pidi parandama KG Holdingu ja Kliq tegutsemisvõimalusi ja seega ka nende ettevõtjate konkrentsiolukorda.

- 75 Kliq Reïntegratie osas on põhjust meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt rikub abi, mille eesmärk on vabastada ettevõtja selliste kulude kandmisest, mida ta oleks tavatingimustes pidanud seoses igapäevase juhtimise või tavapärase majandustegevusega ise kandma, põhimõtteliselt konkurentsitingimusi (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 8. juuni 1995. aasta otsus kohtuasjas T-459/93: Siemens *vs.* komisjon, EKL 1995, lk II-1675, punktid 48 ja 77; 30. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas T-214/95: Vlaams Gewest *vs.* komisjon, EKL 1998, lk II-717, punkt 43, ja 23. novembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-217/02: Ter Lembeek *vs.* komisjon, EKL 2006, lk II-4483, punkt 177). Kavandatud ümberkorraldamisabi pidi viimati nimetatud ettevõtja vabastama 35,75 miljoni euro suurusest võlast. Mis puudutab hagejate argumenti, et 35,75 miljoni euro suurune summa oli mõeldud Kliq Reïntegratie likvideerimiseks, siis tuleb tõdeda, et komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsusest nähtub, et see summa oli mõeldud selleks, et täita kehtivaid lepingulisi kohustusi ja katta sotsiaalkava kulud. Kliq Reïntegratie pidi seega vabastatama selliste kulude kandmisest, mida ta oleks tavatingimustes pidanud ise kandma.
- 76 Liikmesriikidevahelise kaubanduse kahjustamist puudutava tingimuse osas tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kui liikmesriigi poolt antud finantsabi tugevdab ettevõtja seisundit ühendusesiseses kaubavahetuses võrreldes konkureerivate ettevõtjatega, tuleb viimati nimetatuid käsitleda ettevõtjatena, keda see abi mõjutab (Euroopa Kohtu 17. septembri 1980. aasta otsus kohtuasjas 730/79: Philip Morris Holland *vs.* komisjon, EKL 1980, lk 2671, punkt 11, ja 17. juuni 1999. aasta otsus kohtuasjas C-75/97: Belgia *vs.* komisjon, EKL 1999, lk I-3671, punkt 47; eespool punktis 75 viidatud kohtuotsus Ter Lembeek *vs.* komisjon, punkt 181).
- 77 Käesolevas asjas tuleb tõdeda, et kavandatud ümberkorraldamisabi summas 45 miljonit eurot tugevdab KG Holdingu ja tema kahe tütaretevõtja Kliqi ja Kliq Reïntegratie seisundit võrreldes Madalmaade turul nendega konkureerivate ettevõtjatega, kelle hulka kuulub – nagu on märgitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 23 – rahvusvahelisi ettevõtjaid nagu TMP ja Creyff's.
- 78 Hagejad vaidlesid kohtuistungil vastu sellele, et tegemist on ühisturu seisukohast rahvusvaheliste ettevõtjatega, väites, et nende tegevuse mõju oli Madalmaade Kuningriigi sisene. On kohane tõdeda, et hagejad ei esitanud selle kohta ühtegi

tõendit. Seega ei suutnud nad tõendada, et vaidlustatud otsuses sisalduv komisjoni järeldus, mille kohaselt olid kõnealused ettevõtjad rahvusvahelised, on vale.

- 79 Kuna vaidlusalune abi tugevdab hagejate seisundit võrreldes teiste konkureerivate ettevõtjatega, eelkõige rahvusvaheliste ettevõtjatega, kes pakuvad sarnaseid teenuseid ka teistes liikmesriikides, siis on põhjust leida, et abi mõjutab ühendusesisest kaubandust.
- 80 Sellest lähtudes tuleb järeldada, et pidades silmas viidatud kohtupraktikat, leidis komisjon õigesti, vaidlusalune abi võib konkurentsi moonutada ja liikmesriikidevahelist kaubandust kahjustada.
- 81 Eelnevast tuleneb, et hagejate argumendid, mis puudutavad vaidlusaluse abi kokkusobimatust ühisturuga, tuleb tagasi lükata. Järelikult ei ole vaidlustatud otsuse artikli 1 tühistamise nõue põhjendatud.

9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu, mis vormistati ümber omakapitaliks, ning sellelt kuni selle tagastamiseni tasumisele kuuluva intressi KG Holdingult ja Kliqilt sissenõudmine (vaidlustatud otsuse artikkel 2)

Poolte argumendid

- 82 Hagejad 1 ja 2 väidavad, et komisjon tegi vaidlustatud otsuse põhjendustes 43–46 vale otsuse KG Holdingule kuuluvate Kliqi aktsiate eest tasumise kohta sel viisil, et KG Holdingul lasuv aktsiate eest tasumise kohustus ja laenulepingust tulenev KG Holdingu

nõue Kliqi vastu tasaarvestatakse. See küsimus ei ole 5. augusti 2005. aasta menetluse alustamise otsuse ese. Komisjon ületas seega oma pädevust ning rikkus hagejate kaitseõigusi ja õigust olla ära kuulatud ning samuti õiguse üldpõhimõtteid, sealhulgas õigust heale haldusele, mis on ette nähtud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklis 41, läbipaistvuse põhimõtet ja hoolsuskohustust.

83 Kõnealune tasaarvestus ei kuulu KG Holdingu päästmislaenu ümberkorraldamisabiks muutmise raamesse, millest Madalmaade Kuningriik teatas 26. jaanuaril 2004 vastavalt EÜ artikli 88 lõikele 3.

84 Isegi kui Madalmaade Kuningriik oleks oma teadet täiendanud – millest hagejaid 1 ja 3 ei ole teavitatud –, lisades sellesse kõnealuse kohustuste tasaarvestuse, ei kuuluks see küsimus siiski EÜ artikli 88 lõike 2 alusel toimuva uurimise ja menetluse raamidesse. Menetluse alustamise otsuses ei ole midagi sellesisulist mainitud. Vastupidi komisjoni väidetele ei ole omakapitaliks ümbervormistamist menetluse alustamise otsuse lisas mainitud.

85 Hea halduse ja läbipaistvuse põhimõte ning hoolsuskohustus nõuavad, et potentsiaalsetel huvitatud isikutel oleks võimalik menetluse alustamise otsuse põhjal selgelt teada saada, milline on põhjalikuma uurimise esemeks oleva meetme laad ja ulatus. Nende põhimõtetega ei ole kooskõlas see, kui komisjon teeb otsuse – isegi kui see ei ole siduv – meetme kohta, mida ei ole menetluse alustamise otsuses nimetatud, olenemata sellest, kas meede on kõnealuse otsuse esemega seotud või mitte.

86 Hagejad 1 ja 2 kinnitavad oma repliikides, et vastupidi komisjoni väidetele ei ole mingil juhul tegemist teatatud abimeetme muutmisega pärast EÜ artikli 88 lõike 2 alusel menetluse alustamist. Kuna pärast 26. jaanuari 2004. aasta teadet kuulutati 8. veebruaril 2005 välja KG Holdingu pankrot, kaotas Madalmaade Kuningriik igasuguse kontrolli

KG Holdingu ja tema tütaretevõtjate, sealhulgas Kliq Reintegratie ja Kliq üle. Madalmaade Kuningriigist sai tavaline võlausaldaja, kellel ei ole mingit kontrolliõigust. Kõnealust tasaarvestust, mille tegi Kliq ühepoolset, ei saa pidada liikmesriigi toiminguks ega EÜ artikli 88 lõike 2 alustatud menetluse osaks.

- 87 Hageja 2 väidab samuti, et komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjendustes 43–46 valesti, et Kliq tuleb pidada 9,25 miljoni euro suuruse riigiabi saajaks. Komisjon oleks hageja 2 sõnul pidanud arvesse võtma asjaolu, et päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamist ei saa süüks panna Madalmaade Kuningriigile ning et järelikult ei saa seda pidada riigiabiks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses. Vaidlustatud otsus on õiguslikult ja/või faktiliselt vale, ebapiisavalt põhjendatud ning vastuolus EÜ artikliga 87 ja/või 253.
- 88 Hageja 2 sõnul analüüsis komisjon riigiabi olemasolu pealkirja „Abi kokkusobivus ühisturuga” all, mitte pealkirja „Abi olemasolu” all.
- 89 Meetme hindamisel tugines komisjon valedetele faktilistele andmetele, mis nähtub muu hulgas vaidlustatud otsuse põhjendusest 43. Vastupidi komisjoni väidetele ei olnud *rechter-commissaris*’e määrus adresseeritud Madalmaade Kuningriigile, vaid üksnes KG Holdingu pankrotihaldurile, keda ei saa võrrelda ega samastada riigiga. Lisaks väidab komisjon valesti, et kohus kohustas Madalmaade ametivõime vormistama laenu ümber omakapitaliks, kuigi tegelikult kohustas ta ainult KG Holdingu pankrotihaldurit lubama Kliqil tasaarvestust teha.
- 90 KG Holdingu 8. veebruaril 2005 välja kuulutatud pankrot muutis olukorda. KG Holdingu pankrotihalduri tegevust, olenemata sellest, kas ta tegutseb *rechter-commissaris*’e volitusel või loal, ei saa omistada riigile. KG Holdingu pankrotihaldur ei ole riigiorgan, ta ei tegutse aktsionäri (riigi) nimel ja riik ei saa anda KG Holdingu

pankrotihaldurile ega *rechter-commissaris*'ele juhtnööre ega teostada kontrolli. Pankrotihalduri staatust reguleerib Madalmaade pankrotiõigus. EÜ artikli 87 lõige 1 ei ole seega pankrotihalduri toimingutele ega otsustele kohaldatav.

- 91 *Rechter-commissaris* on pankrotiasjades kohus EÜ artikli 234 tähenduses.
- 92 Üksnes asjaolust, et riigi osalusega ettevõtja on riigi kontrolli all, ei piisa selleks, et omistada finantsabimeetmed riigile. On vaja veel uurida, kas avaliku võimu kandjaid tuleb pidada nende meetmete võtmisega ühel või teisel viisil seotuks. Pankroti ja pankrotihalduri nimetamise tõttu ei ole KG Holdingu ja Kliqi rahalised vahendid alates 8. veebruarist 2005 enam pideva avaliku kontrolli all ega ole seega enam pädevate siseriiklike ametivõimude käsutuses. Vaidlustatud otsuse põhjendusest 36 nähtub, et Madalmaade ametivõimud ei saanud nõutud teavet mingil ajal esitada.
- 93 Ühenduse õiguse ülimuslikkuse põhimõte, millele komisjon viitab vaidlustatud otsuse põhjenduses 44, ning EÜ artikli 88 lõige 3 ei tekita KG Holdingu pankrotihaldurile käesoleval juhul vähimatki kohustust. Hageja 2 sõnul oli tasaarvestuse tegemine KG Holdingu pankrotipesa huvides. Seetõttu sai *rechter-commissaris* ühenduse õigust rikkumata kõnealuse nõude rahuldada ja tema määrus on sellisena ühisturuga kokkusobiv.
- 94 Hageja 2 rõhutab repliigis, et komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et Kliqi poolt läbiviidud ühepoolne tasaarvestus oli erinev meede kui see, millest teatas Madalmaade Kuningriik. Teatatud meede seisnes Madalmaade ametivõimude kavandatud otsuses anda KG Holdingule ümberkorraldamisabi 45 miljoni euro suuruse päästmislaenu ja sellelt tasumisele kuuluva intressi omakapitaliks ümbervormistamise teel. Meede, mida komisjon vaidlustatud otsuses analüüsis, oli *rechter-commissaris*'e määrus, millega

viimane kohustas KG Holdingu pankrotihaldurit tegema koostööd Kliqi väljapakutud kava etapikaupa elluviimisel. Neid kahte meetet oleks pidanud EÜ artikli 87 lõike 1 seisukohast eraldi analüüsima.

- 95 Lisaks ei ole õige komisjoni väide, et *rechter*-commissaris'el oli asjaomase vara üle kontroll. Igal huvitatud isikul on siseriikliku pankrotiõiguse kohaselt õigus esitada *rechter-commissaris*'ele hagi pankrotihalduri tegevuse peale. See ei tähenda siiski, et nõue on *rechter-commissaris*'e käsutuses või et tal on selle üle kontroll. Teistsugune tõlgendus tooks kaasa lubamatu tagajärje, st ettevõtja iga meetet, mis võetakse kohtuotsuse alusel, tuleks pidada riigi vahenditest rahastatuks ja seega riigile omistatavaks.
- 96 Intressi sissenõudmise kohta väidavad hagejad 1 ja 2, et komisjon leidis vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 3 valesi, et Madalmaade Kuningriik peab võtma kõik vajalikud meetmed, et nõuda KG Holdingult ja Kliqilt tagasi 9,25 miljoni euro suurune laen, kusjuures tagasinõutav summa sisaldab intressi alates kuupäevast, mil abi erinevad osad anti abisaajate käsutusse, kuni nende tagastamiseni.
- 97 Hagejate sõnul näeb Madalmaade pankrotiõigus ette, et pärast pankroti väljakuulutamist intressi enam ei arvestata. Nad lisavad, et õigusvastane abi tuleb tagasi nõuda siseriiklike menetlusnormide kohaselt, kui need normid ei muuda abi tagasinõudmist praktikas võimatuks.
- 98 Siseriiklikke õigusnorme, mis näevad ette, et nende ettevõtjate võlgadele, kelle pankrot on välja kuulutatud, enam alates pankroti väljakuulutamisest intressi ei kohaldata, ei saa pidada sellisteks, mis muudavad praktiliselt võimatuks abi tagasinõudmise, mida näeb ette ühenduse õigus.

- 99 Hagejate sõnul jooksis vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 3 nimetatud intress seega kuni kuupäevani, mil kuulutati välja KG Holdingu ja Kliqi pankrot, mitte selle sissenõudmiseni.
- 100 Hagejad 1 ja 2 rõhutavad oma repliikides, et neil oli võimatu enne vaidlustatud otsust teada, et komisjon paneb Madalmaade Kuningriigile siseriiklike õigusnormidega vastuolus oleva kohustuse. Seega ei rikkunud nad neil lasuvat hoolsuskohustust, kui nad ei teatanud komisjonile siseriikliku sätte olemasolust. EÜ artikli 10 alusel toimuv komisjoni koostöö liikmesriigiga abi tagasinõudmise üksikasjaliku korra osas ei ole piisav. Nad täpsustavad, et kui vaidlustatud otsust selles küsimuses ei tühistata või muudeta, on Madalmaade Kuningriigil kohustus nõuda sisse ka intress kuni abi tegeliku tagastamise kuupäevani.
- 101 Komisjon rõhutab, et ta ei väljunud menetluse alustamise otsuse raamidest. Asjaomased ettevõtjad, st kontserni Kliq kuuluvad ettevõtjad ja abi liigid, mida ta analüüsis, st käesoleval juhul päästmisabi ja ümberkorraldamisabi jäid kogu menetluse vältel samaks. Lisaks mainiti Kliqi puhul kavandatud 9,25 miljoni euro suuruse võla omakapitaliks ümbervormistamist menetluse alustamise otsuse lisa punktis 3.
- 102 Menetluse alustamise otsuses ei saanud esile tuua konkreetset fakti, et selle meetme määras *rechter-commissaris*, kuna see asjaolu leidis aset alles hiljem.
- 103 Komisjon rõhutab, et abi oli õigusvastane. Ta lisab, et juhul kui abi on õigusvastane ja komisjon on juba elluviidud abikava suhtes alustanud EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetlust, ei saa ta olla kohustatud seda menetlust laiendama, kui asjaomane liikmesriik kõnealust abikava muudab. Vastasel juhul oleks liikmesriigil võimalik menetlust oma suva järgi pikendada ja lõppotsuse vastuvõtmist edasi lükata.

- 104 Pealegi, hagejad 1 ja 2 ega ka äriühingud, kelle pankrotihaldurid nad on, ei esitanud EÜ artikli 88 lõike 2 kohases menetluses kordagi märkusi, kuigi nemad ise või nende äriühingute esindajad osalesid 23. märtsil 2005 koos komisjoniga toimunud koosolekul.
- 105 Komisjon rõhutab oma vasturepliiikides, et *debt-for-equity-swap* (võlakirja vahetamine aktsiate vastu) sõltus laenulepingust, mis puudutas KG Holdingu poolt Kliqile antud 9,25 miljoni euro suurust laenu. Tegemist ei ole Kliqi ühepoolse toiminguga. Madalmaade Kuningriik ei nõustunud Kliqi esitatud taotlusega ja teatas *rechter-commissaris*'le, et päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamine eeldab komisjoni luba. *Rechter-commissaris* jättis need argumendid tähelepanuta. Tema sõnul on käesolevas asjas tasaarvestamise ja aktsiate eest täies ulatuses tasumise korral tegu vaid heakskiidetud päästmisabi elluviimisega, mis on kooskõlas siseriikliku õigusega.
- 106 9,25 miljoni suuruse päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamine, mille pankrotihaldur määras, on vastuolus suuniste punktiga 3.1, mille kohaselt peab päästmisabi olema antud laenugarantiide või laenudena ning see tuleb tagastada kaheteistkümne kuu jooksul pärast viimase makse tegemist kõnealusele äriühingule. *Rechter-commissaris* ei tõlgendanud siseriiklikke õigusnorme kooskõlas ühenduse õigusega, kuigi tal oli Kliqi taotluse lahendamisel lai kaalutusõigus.
- 107 Komisjon leiab, et kui nõustuda hagejate 1 ja 2 seisukohtadega, on tagajärjeks see, et kui liikmesriik teatab ümberkorraldamisabi andmise kavast ja komisjon alustab ametlikku uurimismenetlust, sunniks pelk asjaolu, et kohus on seejärel teinud ilma komisjoni loata otsuse anda see ümberkorraldamisabi, komisjoni alustama veel teistki ametlikku uurimismenetlust.
- 108 Vaieldes vastu hageja 2 argumentidele, rõhutab komisjon, et vaidlustatud otsuse punktis 6.2.3.1 ei analüüsitud ta Madalmaade täitevvõimu akte, vaid *rechter-commissaris*'e 22. augusti 2005. aasta määrust. Toimingud, mis pankrotihaldur tegi

selle määruse alusel, on omistatavad Madalmaade Kuningriigile, kuna need tehti Madalmaade kohtuvõimu esindaja korraldusel.

- 109 Komisjon märgib, et tegemist on riigi vahenditega, mille Madalmaade Kuningriigi täitevvõim on andnud päästmislaenuna, mis oleks üldjuhul tulnud riigile tagastada. Madalmaade Kuningriigil, eelkõige tema kohtuvõimul, oli kontroll nende vahendite üle. Ta tegi määruse laenu omakapitaliks ümbervormistamise kohta.
- 110 Komisjoni sõnul ei ole *rechter-commissaris*'e määrus ühisturuga kokkusobiv. Võlausaldaja ei vormistaks oma laenu ümber raskustes oleva äriühingu omakapitaliks. Tema võimalus tal saada olevast summast pankroti korral osa tagasi saada väheneks tunduvalt. Komisjon väidab samuti, et KG Holdingu ja Kliqi vaheline laenuleping sisaldab tasaarvestuse keeldu. Kui *rechter-commissaris* ei oleks oma määrust teinud, ei oleks Kliqil seega olnud mingit võimalust sundida KG Holdingut laenu omakapitaliks ümber vormistama.
- 111 Kohtupraktikas on samuti korduvalt kinnitatud, et kohtute tegevus võib kaasa tuua riigiabi andmise.
- 112 Isegi kui *rechter-commissaris*'e 22. augusti 2005. aasta määrus ei kujutaks endast riigile omistatavat akti ega seega ka riigiabi, ei muudaks see komisjoni järeldust, et 9,25 miljoni euro suurune laen tuleb tagasi nõuda. Sellisel juhul oleks tegemist abi kuritarvitamisega nõukogu 22. märtsi 1999. aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad EÜ [...] artikli [88] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), artiklite 14 ja 16 tähenduses. Komisjon andis oma nõusoleku üksnes päästmisabile lühiajalise tagastatava laenu vormis. Laen muudeti aga tema nõusolekuta 2005. aasta augusti lõpus omakapitaliks. Kui selline muudatus ei oleks omistatav riigile, peaks see olema omistatav kellelegi teisele. Kui see oleks nii, oleks kõnealune isik kasutanud abi muul viisil kui see, mille komisjon heaks kiitis, mis tähendaks, et riigiabi on kuritarvitatud.

- 113 Komisjon rõhutab vasturepliigis, et etapikaupa läbiviidava kava sisu oli võrdväärne *debt-for-equity-swap*'iga, mida ta kirjeldas menetluse alustamise otsuse lisa punktis 3. *Rechter-commissaris*'e määrus, mis käsitles päästmisabi muutmist ümberkorraldamisabiks, on vastuolus ühenduse õigusega ja omistatav riigile. Käesolevas asjas ei ole tegemist Kliqi kasumi arvel kasutatavate vahenditega, vaid Madalmaade Kuningriigi antud päästmislaenust tulenevate vahenditega.
- 114 Intressi sissenõudmise kohta väidab komisjon, et mitte keegi, sealhulgas ka mitte hagejad 1 ja 2, ei teavitanud teda enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist Madalmaade õigusnormidest. Sellise spetsiifilise teabe puudumise tõttu enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist oli tal võimatu tagasinõudmise kohustust ette nägeva otsuse sõnastamisel kõiki võimalikke siseriiklikke õigusnorme arvesse võtta.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 115 Hagejad 1 ja 2 väidavad sisuliselt, et aktsiate eest tasumise kohustuse ja 9,25 miljoni euro suuruse laenu tasaarvestamine ei olnud menetluse alustamise otsuse ese. Komisjoni sõnul tuleb seda tasaarvestust pidada Madalmaade Kuningriigi teatatud ümberkorraldamisabi osaliseks rakendamiseks. Sissenõudmisele kuuluva intressi osas leidis komisjon hagejate 1 ja 2 sõnul valesti, et see jookseb kuni selle tasumise kuupäevani.
- 116 Kõigepealt on alust kaaluda, kas aktsiate eest tasumise kohustuse ja 9,25 miljoni euro suuruse nõude tasaarvestamine, mis viidi läbi *rechter-commissaris*'e määruse alusel, on menetluse alustamise otsuse ese.

- 117 Siinkohal on põhjust meenutada, et vastavalt määruse nr 659/1999 artiklile 6 peab menetluse alustamise otsus võimaldama huvitatud isikutel tõhusalt osaleda ametlikus uurimismenetluses, mille raames neil peab olema võimalus esitada omapoolsed argumendid (Esimese Astme Kohtu 30. aprilli 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-195/01 ja T-207/01: *Government of Gibraltar vs. komisjon*, EKL 2002, lk II-2309, punkt 138). EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetluse ainus eesmärk on kohustada komisjoni toimima nii, et kõik potentsiaalselt huvitatud isikud oleksid teavitatud ja saaksid oma argumendid esitada (Euroopa Kohtu 14. novembri 1984. aasta otsus kohtuasjas 323/82: *Intermills vs. komisjon*, EKL 1984, lk 3809, punkt 17).
- 118 Menetluse alustamise otsuse punkti 1 kohaselt on selle ese 26. jaanuari 2004. aasta teade, millega Madalmaade Kuningriik teatas oma kavatsusest anda KG Holdingule ümberkorraldamisabi. Kõnealuse otsuse punktis 15 on täpsustatud, et asjaomase meetme eesmärk on muuta riigi poolt KG Holdingule antud päästmisabi ja sellelt tasumisele kuuluv intress omakapitaliks. Selline muudatus on osa ümberkorraldamiskavast, nii nagu seda on kirjeldatud kõnealuse otsuse punktis 10. Kava kohaselt seisneb ümberkorraldamisabi selles, et KG Holding annab riigilt saadud 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu Kliqile ning seejärel vormistatakse laen ümber omakapitaliks. Seda ümberkorraldamismeedet on mainitud ka menetluse alustamise otsuse lisa punktis 3.
- 119 Aktsiate eest tasumise kohustuse ja 9,25 miljoni euro suuruse nõude tasaarvestamist ei ole menetluse alustamise otsuses mainitud. *Rechter-commissaris*'e määrus pärineb 22. augustist 2005 ja on seega tehtud pärast menetluse alustamise otsuse vastuvõtmist 5. augustil 2005. Komisjonil ei olnud järelikult võimalik seda tasaarvestust menetluse alustamise otsuses mainida.
- 120 Tasaarvestust, mis tehti *rechter-commissaris*'e määruse alusel, tuleb eristada päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamisest vastavalt ümberkorraldamiskavale, millest Madalmaade Kuningriik teatas komisjonile.

- 121 Tasaarvestuse kohta nähtub toimikust ja täpsemalt *rechter-commissaris*'e 22. augusti 2005. aasta määrusest, et tasaarvestus nähti ette etapikaupa elluviidavas kavas, mille koostas Kliq. Selle kava kohaselt pidi KG Holding täitma Kliqi ees oma kohustuse tasuda talle kuuluvate Kliqi aktsiate eest tasaarvestuse tegemise teel ning seejärel pidi need aktsiad müüdama.
- 122 Käesolevas asjas palus Kliq *rechter-commissaris*'el Faillissementswet'i (Madalmaade pankrotiseadus) artikli 69 alusel kohustada KG Holdingu pankrotihaldurit tegema koostööd kava etapikaupa elluviimisel.
- 123 *Rechter-commissaris* rahuldab oma 22. augusti 2005. aasta määrusega Kliqi taotluse. Seega kohustas ta kaudselt KG Holdingu pankrotihaldurit tasuma täies ulatuses KG Holdingule kuuluvate Kliqi aktsiate eest ja tasaarvestama selle summa päästmisabi 9,25 miljoni euro suuruse osaga, mille KG Holding laenas Kliqile.
- 124 On tõsi, et tasaarvestus viis selleni, et päästmisabi 9,25 miljoni euro suurune osa vormistati ümber Kliqi omakapitaliks, ja järelikult oli sellel mõju, mida menetluse alustamise otsuses viidatud ümberkorraldamiskavaga just taotletigi.
- 125 Siiski tuleb tõdeda, et *rechter-commissaris* ei teinud määrust ümberkorraldamiskava elluviimise kohta sellisel kujul, nagu Madalmaade Kuningriik sellest kavast komisjonile teatas.
- 126 Kõigepealt on alust märkida, et kõnealuse määruse ese oli selle punkti 1.1 kohaselt Kliqi poolt Faillissementsweti artikli 69 alusel esitatud taotlus, mille eesmärk oli KG Holdingu pankrotihalduri kohustamine koostööks kava etapikaupa elluviimisel, st kõigepealt pidi KG Holding täitma Kliqi ees oma kohustuse tasuda aktsiate eest,

tasaarvestades aktsiate eest tasumise kohustuse ja laenu summas 9,25 miljonit eurot, ning seejärel pidi KG Holdingule kuuluvad Kliqi aktsiad müüdama.

- 127 Määrus puudutas seega mitte ainult päästmisabi 9,25 miljoni euro suurust osa, vaid ka kohustust tasuda aktsiate eest. Kõnealune tasaarvestus sõltuski aktsiate eest tasumisest. Seevastu päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamine, nii nagu see nähti ette ümberkorraldamiskavas, puudutas üksnes päästmisabi. Järelikult on määruse ese ümberkorraldamiskava esemest selgelt eristatav.
- 128 Edasi tuleb märkida, et *rechter-commissaris*'e määrus tugineb üksnes Madalmaade pankrotiõigusele, st Faillissementsweti artiklile 69.
- 129 *Rechter-commissaris*'e määrusest nähtub, et *rechter-commissaris* kaalus, kas kava etapikaupa elluviimine kujutab endast eelist kõigi KG Holdingu võlausaldajate jaoks. Ta leidis lõpuks, et kõikide KG Holdingule kuuluvate Kliqi aktsiate eest täies ulatuses tasumine ja selle summa tasaarvestamine päästmisabi 9,25 miljoni euro suuruse osaga, mille KG Holding laenas Kliqile, kujutab endast sellist eelist.
- 130 Seetõttu ei rakendanud *rechter-commissaris* ümberkorraldamiskava, vaid tegi määruse etapikaupa läbiviidava kava elluviimiseks, nagu nõudis Kliq.
- 131 Lisaks tuleb märkida, et *rechter-commissaris* ei olnud kaasatud ümberkorraldamiskava koostamisse ega ümberkorraldamisabi taotlemisse. Selle eest vastutab täitevvõim. Täitevvõim oli seega pädev ümberkorraldamisabi rakendamiseks, kui komisjon oleks abi heaks kiitnud. *Rechter-commissaris* tegi oma määruses sõltumatu kohtuna otsuse

ettevõtjate vara ja kohustuste kohta, mille hulka kuulus päästmisabi 9,25 miljoni euro suurune osa, võtmata arvesse Madalmaade ametivõimude kavandatud ümberkorraldamisabi, millest komisjonile teatati.

132 Samuti tuleb arvesse võtta asjaolu, et nagu komisjon kohtuistungil möönis, ei soovinud Madalmaade ametivõimud *rechter-commissaris*'e määruse kuulutamise ajal enam ümberkorraldamiskava ellu viia sellisel kujul, nagu sellest oli komisjonile teatatud.

133 Lisaks tuleb tõdeda, et Madalmaade ametivõimud ei olnud seotud päästmislaenu omakapitaliks ümbervormistamisega. *Rechter-commissaris*'e määruse kohaselt ja vastupidi sellele, mis on märgitud vaidlustatud otsuse põhjendustes 19 ja 43, peab laenu omakapitaliks ümber vormistama mitte Madalmaade Kuningriik, vaid KG Holdingu pankrotihaldur, kes on kohustatud ümbervormistamisel koostööd tegema. Nagu nähtub kostja vastusest, oli komisjon sellest vaidlustatud otsuse vastuvõtmise ajal teadlik. Ta selgitab kostja vastuses, et ta leidis, et abi kõnealune osa on omistatav riigile, kuna juhul kui Madalmaade täitevvoim ei oleks seda meedet võtnud, oleks *rechter-commissaris* selle ikkagi määranud.

134 Seega on alust järeldada, et käesoleval juhul on 9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu ümbervormistamine seeläbi, et KG Holdingul lasuv kohustus tasuda aktsiate eest ning KG Holdingu laenulepingust tulenev nõue Kliqi vastu tasaarvestatakse, nagu määras *rechter-commissaris*, erinev meede kui see, millest teatas Madalmaade Kuningriik. *Rechter-commissaris*'e määrus käsitles KG Holdingu ja Kliqi vara ja kohustusi, mille hulka kuulus komisjoni heakskiidetud päästmisabi 9,25 miljoni euro suurune osa, sõltumata Madalmaade Kuningriigi teatatud ümberkorraldamisabist. Ümbervormistamine tasaarvestuse teel ei kuulu seega menetluse alustamise otsuse kohaldamisalasse.

- 135 Nagu komisjon rõhutas, tuleneb Euroopa Kohtu 18. juuli 2007. aasta otsusest kohtuasjas C-119/05: Lucchini (EKL 2007, lk I-6199, punktid 60 ja 61), et liikmesriigi kohus peab tõlgendama siseriiklikke õigusnorme võimaluste piires selliselt, et neid võiks kohaldada nii, et sellega aidataks kaasa ühenduse õiguse rakendamisele, ning et ta on kohustatud tagama ühenduse õigusnormide täieliku õiguspõhjust, jättes vajaduse korral omal algatusel kohaldamata iga sellega vastuolus oleva siseriikliku õigusnormi. On samuti tõsi – nagu komisjon väitis –, et liikmesriigi kohus peab tagama selle, et ta ei tee otsust, mille ainus tagajärg on õigusvastase abi saajate ringi laiendamine (Euroopa Kohtu 5. oktoobri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-368/04: Transalpine Ölleitung in Österreich, EKL 2006, lk I-9957, punkt 57).
- 136 *Rechter-commissaris*'e kohustus võtta päästmisabi puhul arvesse ühenduse õigust ei muuda kuidagi asjaolu, et ta ei teinud ümberkorraldamisabi rakendamise otsust ja et tema määrus ei kuulu seega menetluse alustamise otsuse raamidesse.
- 137 Mis puudutab komisjoni argumenti, et *rechter-commissaris*'e määrus on omistatav riigile, siis tuleb tõdeda, et käesoleval juhul ei ole tegemist küsimusega, kas kohtuvõimu aktid on riigile omistatavad (vt selle küsimuse kohta Euroopa Kohtu 30. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-224/01: Köbler, EKL 2003, lk I-10239, punktid 31–33), vaid küsimusega, kas – nagu on märgitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 43 – liikmesriigi kohus tegi määruse ümberkorraldamisabi rakendamise kohta sellisel kujul, nagu sellest teatas Madalmaade Kuningriik.
- 138 Mis puudutab komisjoni argumenti, et ta ei ole kohustatud EÜ artikli 88 lõikes 2 ette nähtud menetlust laiendama, kui asjaomane liikmesriik muudab kõnealust abi, siis on alust märkida, et käesoleval juhul ei puudutanud *rechter-commissaris*'e määrus Madalmaade Kuningriigi teatatud ümberkorraldamisabi. Järelikult ei ole käesolevas asjas tegemist abi muutmisega.

139 Lisaks tuleb tagasi lükata ka komisjoni argument, mille ta esitas täiendava võimalusena juhuks, kui Esimese Astme Kohus leiab, et *rechter-commissaris*'e määrus ei kujuta endast riigiabi, ja mille kohaselt on heakskiidetud päästmisabi kuritarvitatud. Esiteks alustas komisjon ametlikku menetlust selleks, et uurida Madalmaade Kuningriigi teatatud ümberkorraldamisabi, mitte komisjoni poolt heaks kiidetud päästmisabi kuritarvitamist. Teiseks ei nähtu vaidlustatud otsuse põhjendustest, et selles otsuses käsitletak riigiabi kuritarvitamist.

140 Sellest tulenevalt ei saa komisjoni argumentidega nõustuda.

141 Eelnevast lähtudes tuleb vaidlustatud otsuse artikkel 2 tühistada, ilma et oleks vaja analüüsida muid argumente, mis hagejad 1 ja 2 päästmisabi 9,25 miljoni euro suuruse osa kohta esitasid.

Madalmaade Kuningriigi poolt pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile KG Holdingu ja/või Kliq Reïntegratie vastu 35,75 miljoni euro suuruse nõude esitamine (vaidlustatud otsuse artikkel 3)

142 See väide puudutab selle päästmisabi tagasinõudmist, mille lõpuks sai Kliq Reïntegratie. Hagejad 1 ja 3 vaidlustavad vaidlustatud otsuse põhjendused ja selle kohustuse põhjendatuse, mille kohaselt tuleb KG Holdingu ja/või Kliq Reïntegratie vastu esitada pankrotimenetluses 35,75 miljoni euro suurune nõue.

Vaidlustatud otsuse põhjendused

– Poolte argumendid

¹⁴³ Mis puudutab Madalmaade Kuningriigi poolt pankrotivõlausaldajana pankrotihalduritele KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu 35,75 miljoni euro suuruse nõude esitamist, siis väidavad hagejad 1 ja 3, et komisjon tegi hindamisvigu ja vaidlustatud otsus on seega arusaamatult või vähemalt ebapiisavalt põhjendatud, rikkudes seeläbi EÜ artikli 87 lõiget 1 ja EÜ artiklit 253. Vaidlustatud otsuses ei ole selgelt märgitud, kas komisjon leiab, et tegemist on 35,75 miljoni euro suuruse õiguspärase või õigusvastase abiga, mille Madalmaade Kuningriik peab tagasi nõudma, või kas ta leiab, et tegemist on päästmisabiga, mille ta kiitis suuniste punkti 23 alapunkti d alusel heaks. Esimese tõlgenduse võib välja lugeda vaidlustatud otsuse artiklitest 1, 2 ja 3, samal ajal kui vaidlustatud otsuse põhjendused 47–50 ja artikkel 3 toetavad teist tõlgendust, mida siiski nõrgendab vaidlustatud otsuse artikkel 1 ning põhjendused 39 ja 56, mille kohaselt ei saa teatatud meetet pidada ühisturuga kokkusobivaks.

¹⁴⁴ Hagejate 1 ja 3 sõnul on võimalik, et komisjon soovis vaidlustatud otsuse artiklis 3 üksnes märkida, et Madalmaade Kuningriik peab heakskiidetud päästmislaenu summa laenu saanud poolelt tagasi nõudma üksnes siseriikliku õigusega kooskõlas olevatel tingimustel, tegemata otsust selle kohta, kes on see lepingupool.

¹⁴⁵ Komisjon vaidleb hagejate 1 ja 3 argumentidele vastu.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

- 146 Hagejad 1 ja 3 väidavad, et vaidlustatud otsus on 35,75 miljoni euro suuruse summa osas ebapiisavalt põhjendatud.
- 147 Siinkohal on alust meenutada, et põhjendamiskohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada vaidlustatud otsuse põhjendatuse küsimusest, mis kuulub vaidlusaluse akti sisulise õiguspärasuse valdkonda, ning mis peab vastama kohtupraktikas sõnastatud nõuetele (vt eespool punktid 62 ja 63).
- 148 Käesoleval juhul kirjeldab komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 7 ja 8 selle ümberkorraldamisabi tausta, millest Madalmaade Kuningriik 26. jaanuari 2004. aasta kirjas teatas. Ta märgib muu hulgas, et ta andis detsembris 2003 loa KG Holdingule ümberkorraldamiskava oodates päästmisabi andmiseks summas 45 miljonit eurot. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 14 rõhutab komisjon, et ümberkorraldamiskava kohaselt muudetakse KG Holdingule antud päästmisabi, millest 35,75 miljonit eurot anti seejärel Kliq Reintegratiele, ümberkorraldamisabiks laenu ümbervormistamisega omakapitaliks.
- 149 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 22 märgib komisjon, et vaidlusalune meede kujutab endast Madalmaade Kuningriigi poolt KG Holdingule antud päästmisabi ja sellelt tasumisele kuuluva intressi ümbervormistamist omakapitaliks. Olles vaidlustatud otsuse põhjendustes 30–38 analüüsinud tingimusi, mis peavad olema täidetud ümberkorraldamisabile loa saamiseks, järeltab komisjon otsuse põhjenduses 39, et kuna suunistes ümberkorraldamisabi andmiseks ette nähtud tingimused ei ole täidetud, ei saa ta ümberkorraldamiskavale luba anda, ja et ümberkorraldamisabi ei saa seega heaks kiita. Nii on vaidlustatud otsuse artiklis 1 sätestatud, et ümberkorraldamisabi on ühisturuga kokkusobimatu.

- 150 Vaidlustatud otsuse põhjendused 47–50 käsitlevad päästmisabi 35,75 miljoni euro suurust osa. Komisjon nimetab nendes likvideerimiskavale loa andmise tingimused, mille hulka kuulub Madalmaade Kuningriigi kohustus esitada pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile 35,75 miljoni euro suurune nõue KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu. Vaidlustatud otsuse artiklis 3 on ette nähtud see kohustus ning samuti Madalmaade Kuningriigi kohustus tagada, et äriühingute likvideerimise tulemusel lõpeb konkurentsi moonutamine ning et eelkõige lõpetatakse asjaomaste ettevõtjate tegevus ja nende vara võõrandatakse võimalikult kiiresti turutingimustel.
- 151 Vaidlustatud otsuse põhjendustes eristab komisjon seega selgelt päästmisabi ümberkorraldamisabist. Ta võtab arvesse ümberkorraldamisabi konteksti, mis puudutab sama summat kui päästmisabi. Pannes Madalmaade Kuningriigile kohustuse esitada pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile 35,75 miljoni euro suurune nõue äriühingute „[KG Holding] ja/või Kliq Reintegratie” vastu, võtab komisjon arvesse juhtumi keerukust, eriti mis puudutab nende äriühingute vara omandisuhteid, mis on vaidlustatud otsuse põhjenduses 15 välja toodud.
- 152 Lisaks korraldas komisjon haldusmenetluses 23. märtsil 2005 ümberkorraldamisabi lubamise taotluse teemal koosoleku, kus osalesid KG Holdingu ja Kliq Reintegratie esindajad. Vaidlustatud otsuse kontekst oli seega kõnealustele äriühingutele hästi teada.
- 153 Kuna vaidlustatud otsuse põhjendused sisaldavad esiteks kaalutlusi, mille kohaselt ei olnud ümberkorraldamisabile loa andmise tingimused täidetud, ning seejärel nende kaalutluste tagajärgede kirjeldust päästmisabi 35,75 miljoni euro suuruse osa puhul, ilmneb komisjoni arutluskäik nendest selgelt ja üheselt mõistetavalt ning järelikult vastavad põhjendused EÜ artikli 253 nõuetele.

Kohustus esitada pankrotimenetluses 35,75 miljoni euro suurune nõue KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu

– Poolte argumendid

- 154 Hagejad 1 ja 3 rõhutavad, et komisjon leidis valesti, et Madalmaade Kuningriik peab pankrotivõlausaldajana esitama pankrotihaldurile 35,75 miljoni euro suuruse nõude KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu.
- 155 Hagejad väidavad, et komisjon möönis oma 16. detsembri 2003. aasta otsuses, et 35,75 miljoni euro suurune summa pidi eraldatama töötajate töölepingute lõpetamise ja Kliq Reintegratie tarbetuks muutunud lepingute ennetähtaegse lõpetamise rahastamiseks ning viimati mainitu pidi seejärel likvideeritama, mis ei sobi kokku kõnealuse summa tagasinõudmisega KG Holdingult ja/või Kliq Reintegratielt.
- 156 Komisjon oli teadlik sellest, et Kliq Reintegratie tegutses kavandatud ümberkorraldamise raames vaid üksusena, milles likvideeriti KG Holdingu kahjumlikud osad, ning et Kliq Reintegratie likvideeriti omakorda pärast mitmesuguste võlgade tasumist ja töötajate töölepingute lõpetamist. Nagu komisjon oma 16. detsembri 2003. aasta otsuse punktides 2.1 ja 2.4 märkis, olid 35,75 miljonit eurot mõeldud selleks, et hankida vahendid, millega täita kehtivatest lepingutest tulenevad kohustused ja katta sotsiaalkava kulud.
- 157 Hagejad 1 ja 3 väidavad oma repliikides, et Madalmaade Kuningriigile 16. detsembri 2003. aasta otsusega pandud kohustuste ümbersõnastamine oli üleliigne, kuna selles otsuses olid juba kehtestatud kohustused juhuks, kui päästmisabi ei muudeta ümberkorraldamisabiks, või juhuks, kui komisjon ei anna ümberkorraldamisabile luba. Lisaks oleks komisjon – võttes arvesse, kuidas uurimist menetluse alustamise otsuses piiritleti – pidanud piirduma ümberkorraldamisabi heakskiitmise taotluse

läbivaatamisega ja vastavalt 16. detsembril 2003. aasta otsusele üksnes tõdema, et juhul, kui jätab taotletud heakskiidu andmata, on Madalmaade Kuningriik kohustatud tõendama, et päästmislaen on tagastatud või tagastatakse või vastav nõue on siseriikliku pankrotiõiguse alusel rahuldatud. Küsimus, millises ulatuses Madalmaade Kuningriik selle kohustuse on täitnud, ei tohi kuuluda vaidlustatud otsuse reguleerimisalasse. Teatatud ümberkorraldamisabi läbivaatamist ja selleks EÜ artikli 88 lõike 2 alusel alustatud menetlust ei saa kasutada selleks, et kontrollida, kas on järgitud varasemat otsust ja kohustusi, mis selles on Madalmaade Kuningriigile pandud või mis viimase jaoks sellest tulenevad.

158 Hageja 3 lisab, et 23. detsembril 2003 sõlmis Madalmaade Kuningriik laenulepingu KG Holdinguga summas 45 miljonit eurot. KG Holding sõlmis omakorda laenulepingu Kliq Reintegratiega summas 35,75 miljonit eurot ja Kliqiga summas 9,25 miljonit eurot. Madalmaade Kuningriigil puudub nii laenulepingu kui ka siseriikliku õiguse kohaselt nõue Kliq Reintegratie vastu.

159 Hageja 3 väidab, et Kliq Reintegratiet ei saa käsitada abisaava ettevõtjana. Komisjon ei ole märkinud vaidlustatud otsuses ega 16. detsembril 2003. aasta otsuses, millega kiideti heaks päästmislaen, et Kliq Reintegratiele on antud riigiabi. 16. detsembril 2003. aasta otsuses ning vaidlustatud otsuse põhjenduses 24 ja artiklis 1 toob komisjon esile üksnes KG Holdingule antud riigiabi.

160 Hageja 3 lisab, et Kliq Reintegratiet ei saa mingil juhul käsitada riigiabi saajana, kuna ajal, mil 35,75 miljoni euro suurune laen talle anti, ei tegelenud ta enam mingi majandustegevusega ja seega ei saanud teda enam pidada ettevõtjaks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses. KG Holdingu ja Kliq Reintegratie vahel sõlmitud laenuleping, mille komisjon oma 16. detsembril 2003. aasta otsusega heaks kiitis, kannab kuupäeva 24. detsember 2003. Kliq Reintegratie tegevus anti alates 1. oktoobrist 2003 üle Kliqile.

- 161 Komisjon märkis 16. detsembri 2003. aasta otsuse tabelis 2, et kuigi laenu eesmärk ei näi olevat rangelt piiratud KG Holdingu tavapärase tegevuse säilitamisega, võib seda siiski käesoleval juhul pidada päästmislaenuks. 35,75 miljoni euro suurune laen on tegelikult vajalik selleks, et katta 1 200 töötaja töölepingu lõpetamise kulud ning tarbetuks muutunud liising- ja üürilepingute ennetähtaegse lõpetamisega kaasnevad kulud. Komisjon lisas, et see laen peab ka võimaldama ettevõtjal omada likviidseid vahendeid, mis on vajalikud kehtivatest lepingutest tulenevate kohustuste täitmiseks.
- 162 Hageja 3 leiab, et võib-olla soovis komisjon vaidlustatud otsuse artiklis 3 üksnes märkida, et Madalmaade Kuningriik peab esitama riigilaenust tuleneva nõude summas 35,75 miljonit eurot selle lepingupoole pankrotihaldurile, kellele riik oli kõnealuse summa laenanud, st KG Holdingu pankrotihaldurile. Sellegipoolest esitas riik nõude nii KG Holdingu kui Kliq Reintegratie pankrotihaldurile.
- 163 Hageja 3 viitab oma repliigis menetluse alustamise otsuse punktile 9, mille kohaselt pidi KG Holding likvideerima kahjumis oleva Kliq Reintegratie ja asutama uue tütaretevõtja Kliqi. Ümberkorraldamiskava raames oli Kliqi ülesanne taastada pikaajalises plaanis KG Holdingu jätkusuutlikkus. Komisjon märkis menetluse alustamise otsuse punktis 10 ka, et Kliq Reintegratie tuleb likvideerida enne 2004. aasta lõppu. Menetluse alustamise otsuse punktis 11 sisalduvas skeemis lisas komisjon Kliq Reintegratie nime kõrvale märke „Sulgeda”.
- 164 Komisjon vaidleb hagejate 1 ja 3 argumentidele vastu.

– Esimese Astme Kohtu hinnang

- 165 Hagejad 1 ja 3 väidavad kõigepealt, et 35,75 miljoni euro suuruse päästmislaenu eraldamine Kliq Reintegratie likvideerimise rahastamiseks, mis on ette nähtud komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuses, on vastuolus kohustusega esitada Madalmaade Kuningriigi nõue KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu.
- 166 Esmalt on kohane meenutada, et nagu nähtub suuniste punktist 10, on päästmisabi ajutist laadi. Suuniste punkti 23 alapunkti d kohaselt peab päästmisabiga kaasnema liikmesriigi kohustus edastada komisjonile hiljemalt kuus kuud pärast päästmisabi-meetme lubamist ümberkorraldamiskava või likvideerimiskava või lõend laenu täieliku tagasimaksmise kohta. Suuniste punktis 25 on sätestatud, et päästmisabi on erakordne meede, mis on kavandatud äriühingu tegevuse jätkamiseks piiratud ajavahemikul, mille jooksul saab hinnata äriühingu tulevikuväljavaateid.
- 167 Sellest tuleneb, et kui komisjonile ümberkorraldamiskava või likvideerimiskava ei edastata, tuleb päästmisabi üldjuhul tagastada. Käesoleval juhul toimub tagastamine komisjoni sõnul seeläbi, et nõue summas 35,75 miljonit eurot esitatakse KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu.
- 168 Komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsus ei välista abi tagastamist sellise nõude esitamise teel. Kõnealuse otsuse punktides 1 ja 2.1 nähtub, et abi oli mõeldud kontserni Kliq – st KG Holdingu ja tema tütarettevõtjate Kliq ja Kliq Reintegratie – päästmiseks. Otsuse punktides 2.1 ja 2.4 märkis komisjon, et 35,75 miljonit eurot olid mõeldud selleks, et hankida vahendeid kehtivatest lepingutest tulenevate kohustuste täitmiseks ja katta Kliq Reintegratie sotsiaalkava kulud.

- 169 Komisjon kiitis päästmisabi suuniste alusel heaks. Lisaks on 16. detsembri 2003. aasta otsuses täpsustatud, et Madalmaade Kuningriik on vastavalt suuniste punkti 23 alapunktile d kohustatud edastama ümberkorraldamiskava või likvideerimiskava või tõendi laenu täieliku tagasimaksmise kohta.
- 170 Eelnevat silmas pidades on põhjust tõdeda, et hagejate 1 ja 3 argument, et komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuses nimetatud päästmisabi eesmärk on kokkusobimatu abi tagastamisega, tuleb tagasi lükata.
- 171 Mis puudutab hagejate 1 ja 3 argumenti, et vaidlustatud otsus on üleliigne, kuna 16. detsembri 2003. aasta otsuses on juba Madalmaade Kuningriigile pandud kohustused juhuks, kui päästmisabi ei muudeta ümberkorraldamisabiks, või juhuks, kui komisjon ei anna ümberkorraldamisabile luba, siis on kohane rõhutada, et üksnes asjaolu, et otsus on üleliigne, ei tähenda, et see otsus on ka õigusvastane.
- 172 Hagejad 1 ja 3 väidavad oma repliikides, et vastavalt menetluse alustamise otsusele pidi vaidlustatud otsuses piirdutama ümberkorraldamisabi heakskiitmise taotluse läbivaatamisega ning see otsus ei pidanud käsitlema päästmisabi puudutavaid kohustusi, mis tulenevad juba 16. detsembri 2003. aasta otsusest.
- 173 Tuleb aga märkida, et hagejad 1 ja 3 ei esitanud oma hagiavaldustes väidet selle kohta, et komisjon ei järginud vaidlustatud otsuses päästmisabi käsitledes menetluse alustamise otsuse piire. Seega tuleb märkida, et vaidlustades vaidlustatud otsuse põhjusel, et komisjon ei järgi menetluse alustamise otsuses paika pandud läbivaatamise piire, esitavad hagejad 1 ja 3 oma repliikides uue väite. Järelikult, kuna kõnealune väide on esitatud ilma igasuguse põhjendusega selle kohta, miks see on esitatud hilinemisega, tuleb see kodukorra artikli 48 lõike 2 alusel hilinemise tõttu jätta läbi vaatamata.

- 174 Hageja 3 väidab ka, et Kliq Reintegratie ei olnud abisaaja ja Madalmaade Kuningriigil puudus tema vastu nõue. 35,75 miljoni euro suuruse laenu andmisel ei olnud Kliq Reintegratie enam ettevõtja EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses.
- 175 Mis puudutab kõigepealt argumenti, et Kliq Reintegratie ei olnud abisaaja ja riigil ei olnud selle äriühingu vastu nõuet, siis tuleb meenutada, et vastavalt ühenduse õigusele võib komisjon, juhul kui ta tuvastab, et abi on ühisturuga kokkusobimatu, kohustada liikmesriiki abi abisaajatelt tagasi nõudma (Euroopa Kohtu 8. mai 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-328/99 ja C-399/00: Itaalia ja SIM 2 Multimedia vs. komisjon, EKL 2003, lk I-4035, punkt 65, ja 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-277/00: Saksamaa vs. komisjon, EKL 2004, lk I-3925, punkt 73) või teisisõnu nõudma abi tagasi ettevõtjalt, kes on abist tegelikult kasu saanud (vt selle kohta Euroopa Kohtu 3. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-457/00: Belgia vs. komisjon, EKL 2003, lk I-6931, punkt 55, ja eespool viidatud 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, punkt 75).
- 176 Päästmisabi summas 45 miljonit eurot oli mõeldud kontserni Kliq päästmiseks. 35,75 miljoni euro suurune summa oli mõeldud selleks, et hankida vahendeid kehtivatest lepingutest tulenevate kohustuste täitmiseks ja katta Kliq Reintegratie sotsiaalkava kulud. Seega just viimati mainitu sai tegelikult 35,75 miljoni euro suuruse päästmislaenu, mis anti KG Holdingule. Kliq Reintegratie oli KG Holdingu 100-protsendilise osalusega tütarettevõtja. KG Holding oli seega üksnes vahendaja selle abi saamisel, millest Kliq Reintegratie tegelikult kasu sai.
- 177 Komisjon võis järelikult õiguspäraselt pidada Kliq Reintegratiel 35,75 miljoni euro suuruse abi saajaks, ilma et Esimese Astme Kohtul oleks vaja kaaluda, kas Madalmaade Kuningriigil oli nõue Kliq Reintegratie vastu.
- 178 Mis puudutab hageja 3 argumenti, et 35,75 miljoni euro suuruse laenu andmise ajal ei saanud Kliq Reintegratiel enam pidada ettevõtjaks EÜ artikli 87 lõike 1 tähenduses, siis tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale hõlmab ettevõtja mõiste

mis tahes majandustegevusega tegelevat üksust, sõltumata tema õiguslikust vormist ja rahastamisviisist (vt Euroopa Kohtu 23. aprilli 1991. aasta otsus kohtuasjas C-41/90: Höfner ja Elser, EKL 1991, lk I-1979, punkt 21, ja 19. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas C-309/99: Wouters jt, EKL 2002, lk I-1577, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika). Samuti nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, et majandustegevus on igasugune tegevus, mis seisneb kaupade või teenuste pakkumises teataval turul (vt eespool viidatud kohtuotsus Wouters jt, punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

179 Kliq Reïntegratie põhitegevus seisnes teenuste osutamises töötajatele töökohtade leidmiseks, puuetega töötajatel tööturule tulekuks, vabadele kohtadele töötajate otsimiseks töandjate jaoks ning üldiste tööhõiveteenuste osutamises. Eespool punktis 178 viidatud kohtupraktikat silmas pidades tuleb leida, et Kliq Reïntegratie tegeles majandustegevusega.

180 35,75 miljoni euro suuruse päästmislaenu andmisel Kliq Reïntegratiele laenulepingu alusel, mille viimane sõlmis KG Holdinguga 24. detsembril 2003 ja mille komisjon oma 16. detsembri 2003. aasta otsusega heaks kiitis, ei olnud Kliq Reïntegratie veel pankrotistunud. Hageja 3 sõnul võttis Kliq alates 1. oktoobrist 2003 üle osa Kliq Reïntegratie lepingutest turuhinnaga, valiti uus juhatuse, kulused vähendati ja osa Kliq Reïntegratie töötajatest (500 töötajat 1 450-st) võttis tööle Kliq. Hageja 3 lisab, et nende töötajate osas, keda Kliq tööle ei võtnud, rakendati sotsiaalkava ning töötajate töölepingute lõpetamise kava.

181 Kliq Reïntegratie vastutas 1. oktoobril 2003 veel nende lepingute eest, mida Kliq üle ei võtnud, ja tal oli 950 töötajat. Rahalised vahendid sotsiaalkava elluviimiseks saadi alles pärast laenulepingu sõlmimist 24. detsembril 2003. Lõpuks pankrotistus Kliq Reïntegratie alles 16 kuud pärast seda, kui Kliq oli osa lepinguid üle võtnud, st 9. veebruaril 2005. Need asjaolud tõendavad, et kui Kliq Reïntegratie sai 35,75 miljoni euro suuruse päästmislaenu laenulepingu alusel, mille ta sõlmis KG Holdinguga 24. detsembril 2003, tegeles ta veel majandustegevusega ja teda võis pidada päästmisabi saanud ettevõtjaks.

182 Järelikult ei saa hagejate 1 ja 3 argumentidega nõustuda.

Pankroti tagajärjed riigiabi tagasinõudmisele (vaidlustatud otsuse artiklid 2 ja 3)

Poolte argumentid

183 Hagejad väidavad, et komisjon otsustas vaidlustatud otsuse põhjendustes 43–46 ja artiklis 2 EÜ artikleid 87 ja 88 rikkudes, et Madalmaade Kuningriik peab KG Holdingult ja Kliqilt 9,25 miljoni euro suuruse abi tagasi nõudma. Komisjon leidis vaidlustatud otsuse põhjendustes 47–50 ja artiklis 3 samuti valesti, et Madalmaade Kuningriik peab 35,75 miljoni euro suuruse laenu KG Holdingult ja/või Kliq Reintegratielt tagasinõudmiseks esitama pankrotimenetluses nende äriühingute vastu nõude. KG Holdingu, Kliq Reintegratie ja Kliq pankroti tõttu on abi tagasinõudmine muutunud võimatuks ja mõttetuks, kuna selle summa tagasinõudmine pankrotimenetluses nõude esitamise teel ei ole enam vajalik ja on üleliigne selleks, et lõpetada konkurentsi moonutamine.

184 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on abi tagasinõudmise kohustuse kehtestava otsuse eesmärk taastada tõhus konkurents, st taastada olukord sellisena, nagu see oli enne ühisturuga kokkusobimatu abi andmist. See eesmärk on täidetud, kui abisaaja on antud õigusvastase abi summa, millele on lisatud viivis, tagastanud, võttes arvesse, et seeläbi kaotab ta turul eelise, mis tal on oma konkurentide ees, ning et seetõttu taastatakse varasem turuolukord, mis oli enne abi andmist. Kui abi saanud ettevõtjad ei tegutse enam kõnealusel turul, ei ole abisumma tagasinõudmine pankrotipesast vajalik.

- 185 Hagejad möönavad, et eespool punktis 175 viidatud 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsuse Saksamaa vs. komisjon (punkt 85) kohaselt tuleb abi tagasi nõuda nõude esitamisega pankrotimenetluses. Selles kohtuotsuses viidatakse siiski Euroopa Kohtu 15. jaanuari 1986. aasta otsusele kohtuasjas 52/84: komisjon vs. Belgia (EKL 1986, lk 89) ja 21. märtsi 1990. aasta otsusele kohtuasjas C-142/87: Belgia vs. komisjon (EKL 1990, lk I-959), mis puudutavad kohtuasju, milles abi saanud ettevõtja ei olnud vaidlusaluse otsuse tegemise kuupäeval pankrotis ja võis seega veel turul tegutseda. Neid kohtuasju tuleb järelikult eristada käesolevast asjast, milles abi saanud ettevõtjad pankroti tõttu turul enam ei tegutsenud.
- 186 Hagejad rõhutavad repliikides, et kui ettevõtja on täielikult ja lõplikult oma tegevuse lõpetanud, kui tema pankrot on välja kuulutatud, ja kui teda on asunud likvideerima, nagu see toimus KG Holdingu puhul, on iseenesest mõistetav, et tema konkurendid ei saa enam olla ebasoodsamasse olukorda asetatud. Abi saanud ettevõtja on turul kadunud ja majanduslikult ei ole teda enam olemas.
- 187 Hagejad viitavad komisjoni 30. oktoobri 2002. aasta otsusele Itaalia poolt Industrie Navali Meccaniche Affini SpA-le (INMA) antud riigiabi kohta (EÜT 2003, L 22, lk 36) ja 7. mai 2004. aasta otsusele Saksamaa poolt Fairchild Dornier GmbH-le (Dornier) antud riigiabi kohta (ELT L 357, lk 36). Komisjon leidis nendes otsustes, et abi tagasinõudmisest tuleb hoiduda, kui abi saanud ettevõtja on majandustegevuse lõpetanud.
- 188 Hagejad rõhutavad, et nad ei sea kahtluse alla väljakujunenud kohtupraktikat, mida Esimese Astme Kohus meenutas oma 19. oktoobri 2005. aasta otsuses kohtuasjas T-324/00: CDA Datenträger Albrechts vs. komisjon (EKL 2005, lk II-4309). Selles kohtuotsuses ei olnud veel abi saanud ettevõtja pankrotti välja kuulutatud, kui komisjon oma otsuse vastu võttis. Eespool punktis 175 viidatud 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsuses Saksamaa vs. komisjon anti asjaomase ettevõtja majandustegevus pärast pankrotti üle selle ettevõtja 100-protsendilise osalusega tütarettevõtjale, keda kõnealune ettevõtja kontrollis.

189 Komisjon vaidleb hagejate argumentidele vastu.

Esimese Astme Kohtu hinnang

190 Hagejad vaidlustavad vaidlustatud otsuse artikli 2 lõikes 1 ja artiklis 3 sisalduva tagasinõudmise kohustuse õiguspärasuse sisuliselt pankrotimenetluse ja nende majandustegevuse lõppemise tõttu.

191 Esiteks tuleb pankrotimenetluse kohta tõdeda, et KG Holdingu, Kliq Reintegratie ja Kliqi pankrot kuulutati välja vastavalt 8. ja 9. veebruaril ning 14. detsembril 2005, seega enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist 19. juulil 2006.

192 Siinkohal on põhjust meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast, mis käsitleb abi saanud ettevõtjaid, kes on pankrotistunud, nähtub, et varasema olukorra taastamine ja ebaseaduslikult makstud abist tuleneva konkurentsimoonutuse kõrvaldamine võib toimuda põhimõtteliselt nii, et likvideerimisel oleva ettevõtja passivasse kantakse kõnealuse abi tagastamise kohustus, välja arvatud juhul, kui abist sai kasu mõni teine ettevõtja (vt eespool punktis 188 viidatud kohtuotsus CDA Datenträger Albrechts *vs.* komisjon, punkt 101 ja seal viidatud kohtupraktika).

193 Kohtupraktika kohaselt ei sea üksnes asjaolu, et ettevõtja on pankrotistunud, seega kahtluse alla abi tagastamise põhimõtte kohaldamist (vt selle kohta ka eespool punktis 175 viidatud kohtuotsus Itaalia ja SIM 2 Multimedia *vs.* komisjon, punktid 53–55).

- 194 Mis puudutab teiseks asjaomaste ettevõtjate majandustegevuse lõpetamist, siis on alust meenutada, et riigiabi valdkonnas tehtud otsuse õiguspärasust tuleb hinnata seda teavet arvesse võttes, mis oli komisjoni käsutuses otsuse tegemise hetkel (eespool punktis 175 viidatud 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Saksamaa vs. komisjon, punkt 39), st käesoleval juhul 19. juulil 2006.
- 195 On kohane tõdeda, et hagejad ei esitanud komisjonile haldusmenetluses ühtegi märkust. Hagejate argumendid ei ole siiski vastuvõetamatud üksnes põhjusel, et neid ei esitatud haldusmenetluses. Isiku kaebeõigust ei saa piirata pelgalt põhjusel, et kuigi ta oleks võinud haldusmenetluses esitada märkusi EÜ artikli 88 lõike 2 kohase menetluse alustamisel teatavaks tehtud ja vaidlusaluses otsuses korratud hinnangu kohta, ei teinud ta seda (Esimese Astme Kohtu 12. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-380/94: AIUFFASS ja AKT vs. komisjon, EKL 1996, lk II-2169, punkt 64, ja 30. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas T-16/96: Cityflyer Express vs. komisjon, EKL 1998, lk II-757, punkt 39).
- 196 KG Holdingu majandustegevuse kohta nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 19 ja 20, et Madalmaade ametivõimud saatsid komisjonile septembris 2005 ja veebruaris 2006 kaks kirja, et teavitada teda KG Holdingu pankrotimenetluse kulgemisest. Kliqi osas nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 20, et Madalmaade ametivõimud saatsid komisjonile jaanuaris 2006 kirja, et talle teatada, et 14. detsembril 2005 kuulutati välja Kliqi pankrot ja et on alustatud asjakohast menetlust. Toimikust ei nähtu, et komisjon oleks saanud muud teavet KG Holdingu ja Kliqi majandustegevuse kohta pärast nende pankroti väljakuulutamist. Järelikult ei saa komisjonile ette heita, et ta vaidlustatud otsuse vastuvõtmisel järeldas, et pankrotimenetlus ei olnud veel lõppenud ja et asjaomased ettevõtjad ei olnud veel lakanud olemast.
- 197 Kliq Reïntegratie majandustegevuse kohta ilmneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 19 ja 20, et Madalmaade ametivõimud saatsid komisjonile septembris 2005 ja veebruaris 2006 kaks kirja, et teavitada teda Kliq Reïntegratie pankrotimenetluse kulgemisest. Toimikust ei nähtu, et komisjon oleks saanud muud teavet Kliq Reïntegratie majandustegevuse kohta pärast tema pankroti väljakuulutamist. Eespool punkti-

dest 178–181 tuleneb, et vaatamata asjaolule, et Kliq võttis osa Kliq Reintegratie lepingutest alates 1. oktoobrist 2003 üle, tegeles Kliq Reintegratie veel 35,75 miljoni euro suuruse summa kohta laenulepingu sõlmimisel detsembris 2003 majandustegevusega. Kõnealune ettevõtja pankrotistus alles 16 kuud pärast seda, kui Kliq oli osa lepinguid üle võtnud, st 9. veebruaril 2005. Komisjon oli teadlik sellest, et ümberkorraldamiskava kohaselt pidi Kliq Reintegratie tegevuse lõpetama. See asjaolu aga ei tähenda, et ettevõtja tööpooldest oma tegevuse juba 19. juulil 2006 lõpetas.

198 Toimikust ei nähtu, et Madalmaade ametivõimude poolt selle kohta esitatud teave oleks olnud lünklik, mistõttu komisjon oleks pidanud Madalmaade Kuningriigil paluma esitada asjaomaste ettevõtjate majandusliku olukorra kohta täiendavat teavet (vt selle kohta Euroopa Kohtu 13. aprilli 1994. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-324/90 ja C-342/90: Saksamaa ja Pleuger Worthington *vs.* komisjon, EKL 1994, lk I-1173, punkt 29). Komisjon võis seega õiguspäraselt leida, et üksnes asjaolu, et oli välja kuulutatud asjaomaste ettevõtjate pankrot, ei tähenda, et neid ettevõtjaid ei olnud enam olemas.

199 Vastupidi hagejate väidetele ei nähtu toimikust ka seda, et vaidlustatud otsuse vastuvõtmise hetkeks oleksid asjaomased ettevõtjad oma majandustegevuse täielikult ja lõplikult lõpetanud.

200 Mis puudutab hagejate argumenti, et asjaomase abi tagasinõudmine on võimatu, siis on kohane meenutada, et esiteks ei tähenda üksnes asjaolu, et abi saanud ettevõtjad on pankrotistunud, et abi tagasinõudmine on muutunud võimatuks, ja teiseks võib asjaomane liikmesriik oma nõude nende ettevõtjate passivasse kanda. Pealegi tuleb lisada, et vaidlustatud akti täitmisel tekkivad võimalikud raskused, olgu need menetluslikku või muud laadi, ei saa mõjutada akti õiguspärasust (vt selle kohta Euroopa Kohtu eespool punktis 185 viidatud 21. märtsi 1990. aasta otsus kohtuasjas Belgia *vs.* komisjon, punktid 62 ja 63, ja 13. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas C-214/07: komisjon *vs.* Prantsusmaa, EKL 2008, lk I-8357, punkt 46). Raskuste korral peavad komisjon ja liikmesriik vastavalt EÜ artikli 10 aluseks olevale põhimõttele, mis paneb liikmesriikidele ja ühenduse institutsioonidele vastastikuse kohustuse teha lojaalset koostööd, tegema raskuste ületamiseks koostööd heas usus, järgides samas

rangelt asutamislepingu sätteid ja eelkõige riigiabi käsitlevaid sätteid (vt Euroopa Kohtu 12. mai 2005. aasta otsus kohtuasjas C-415/03: komisjon vs. Kreeka, EKL 2005, lk I-3875, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika).

201 Hagejad viitasid vaidlustatud otsuse õigusvastasuse tõendamiseks ka komisjoni eespool viidatud 30. oktoobri 2002 ja 7. mai 2004. aasta varasematele otsustele. Piisab, kui selle kohta mainida, et Esimese Astme Kohus peab iga riigiabi juhtumit hindama eraldi. Hagejate viidatud otsused, mis käsitlevad konkreetseid juhtumeid ja millel ei ole käesoleva otsusega mingit seost, ei ole käesolevas kohtuasjas asjakohased.

202 Järelikult tuleb hagejate argumendid tagasi lükata.

203 Kõiki eelnevaid kaalutlusi arvesse võttes on alust vaidlustatud otsuse artikkel 2 tühistada ja jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

Kohtukulud

204 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kui kaotanud poolel on mitu isikut, otsustab Esimese Astme Kohus kohtukulude jaotamise. Vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 3 võib Esimese Astme Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks.

205 Eelnevast lähtudes on nende sätete alusel õige otsustada, et kuna hagejad 1 ja 2 kaotasid kohtuvaidluse osaliselt, siis hageja 1 kannab ise oma kohtukulud kohtuasjas T-81/07 ja hageja 2 kohtuasjas T-82/07. Kuna hageja 3 kaotas kohtuvaidluse täielikult, tuleb tema kohtukulud kohtuasjas T-83/07 jätta tema enda kanda ja mõista temalt välja komisjoni kohtukulud kohtuasjas T-83/07. Komisjon kannab ise oma kohtukulud kohtuasjades T-81/07 ja T-82/07.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (kaheksas koda)

otsustab:

- 1. Tühistada komisjoni 19. juuli 2006. aasta otsuse 2006/939/EÜ (meetme kohta, mida Madalmaad kavatsevad ettevõtja KG Holding NV abistamiseks võtta) artikkel 2.**
- 2. Jätta hagid ülejäänud osas rahuldamata.**
- 3. Jätta Jan Rudolf Maasi kui KG Holding NV pankrotihalduri kohtukulud kohtuasjas T-81/07 tema enda kanda.**
- 4. Jätta Jan Rudolf Maasi ja Cornelis van den Berghi kui Kliq BV pankrotihaldurite kohtukulud kohtuasjas T-82/07 nende endi kanda.**

5. **Jätta Jean Leon Marcel Groenewegeni kui Kliq Reïntegratie pankrotihalduri kohtukulud kohtuasjas T-83/07 tema enda kanda ning mõista temalt välja komisjoni kohtukulud kohtuasjas T-83/07.**

6. **Jätta komisjoni kohtukulud kohtuasjades T-81/07 ja T-82/07 tema enda kanda.**

Papasavvas

Wahl

Dittrich

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 1. juulil 2009 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust	II - 2417
1. Üldine kontekst	II - 2417
2. Haldusmenetlus	II - 2420
3. Vaidlustatud otsus	II - 2421
Menetlus ja poolte nõuded	II - 2426
Õiguslik käsitlus	II - 2428
1. Sissejuhatavad märkused	II - 2429
2. Hagide vastuvõetavus kohtuasjades T-81/07 ja T-83/07 osas, mis puudutab Madalmaade Kuningriigi poolt KG Holdingule antud 17 miljoni euro suurust arvelduslaenu	II - 2430
Poolte argumendid	II - 2430
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2432
3. Põhiküsimus	II - 2433
Asjaolu, et teatatud ümberkorraldamisabi summas 45 miljonit eurot on ühisturuga kokkusobimatu (vaidlustatud otsuse artikkel 1)	II - 2434
Poolte argumendid	II - 2434
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2436
9,25 miljoni euro suuruse päästmislaenu, mis vormistati ümber omakapitaliks, ning sellelt kuni selle tagastamiseni tasumisele kuuluva intressi KG Holdingult ja Kliqilt sissenõudmine (vaidlustatud otsuse artikkel 2)	II - 2441
Poolte argumendid	II - 2441
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2449
Madalmaade Kuningriigi poolt pankrotivõlausaldajana pankrotihaldurile KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu 35,75 miljoni euro suuruse nõude esitamine (vaidlustatud otsuse artikkel 3)	II - 2455
II - 2474	

Vaidlustatud otsuse põhjendused	II - 2456
– Poolte argumendid	II - 2456
– Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2457
Kohustus esitada pankrotimenetluses 35,75 miljoni euro suurune nõue KG Holdingu ja/või Kliq Reintegratie vastu	II - 2459
– Poolte argumendid	II - 2459
– Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2462
Pankroti tagajärjed riigiabi tagasinõudmisele (vaidlustatud otsuse artiklid 2 ja 3)	II - 2466
Poolte argumendid	II - 2466
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 2468
Kohtukulud	II - 2471